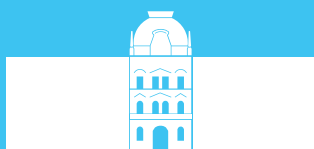

N DNEVI 2018
VARSTVOSLOVJA

19.

ZBORNİK POVZETKOV

Maja Modic, Kaja Prislan, Igor Areh, Benjamin Flander (uredniki)

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

19. DNEVI VARSTVOSLOVJA
ZBORNİK POVZETKOV

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

ZBORNİK POVZETKOV
19. Dnevi varstvoslovja, Ankaran, 6. in 7. junij 2018
Modic Maja, Kaja Prislán, Igor Areh, Benjamin Flander (uredniki)

Maribor, junij 2018

Naslov: ZBORNİK POVZETKOV
19. Dnevi varstvoslovja, Ankaran, 6. in 7. junij 2018

Uredniki: dr. Maja Modic, dr. Kaja Prislán, dr. Igor Areh, dr. Benjamin Flander

Tehnična urednica: Nataša Knap

Oblikovanje: Aleksander Podlogar

Povzetki niso lektorirani.

Dostopno na: <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/339>
<https://www.fvv.um.si/DV2018/DV2018-Povzetki.pdf>

Konferenca: 19. Dnevi varstvoslovja

Datum konference: 6. in 7. junij 2018

Besedilo © Avtorji, 2018

To publikacija je izdana pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav 4.0 Mednarodna. Bralcem te publikacije je dovoljeno reproduciranje brez predelave avtorskega dela, distribuiranje, dajanje v najem in priobčitev javnosti samega izvirnega avtorskega dela, in sicer pod pogojem, da navedejo avtorja in da ne gre za komercialno uporabo.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

351.74(082)(0.034.2)

DNEVI varstvoslovja (19 ; 2018 ; Maribor)

Zbornik povzetkov [Elektronski vir] / 19. dnevi varstvoslovja, Ankaran, 6. in 7. junij 2018 ; (uredniki) Modic Maja ... [et al.]. - Maribor : Univerzitetna založba Univerze, 2018

Način dostopa (URL): <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/339>

ISBN 978-961-286-168-1 (pdf)

doi: 10.18690/978-961-286-168-1

1. Modic, Maja

COBISS.SI-ID [94650625](https://www.fvv.um.si)

Izdajateljica: Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede
Kotnikova ulica 8, 1000 Ljubljana, Slovenija
<https://www.fvv.um.si>, fvv@fvv.uni-mb.si

Založnik: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru
Slomškov trg 15, 2000 Maribor, Slovenija
<http://press.um.si>, zalozba@um.si

DOI: <https://doi.org/10.18690/978-961-286-168-1>

ISBN: 978-961-286-168-1

Cena: brezplačen izvod

Odgovorna oseba založnika: prof. dr. Žan Jan Oplotnik, prorektor Univerze v Mariboru

POVZETEK

Na 19. Dnevih varstvoslovja, nacionalni konferenci s področja varnosti, letos sledimo aktualni osrednji tematici – izzivom zagotavljanja varnosti v prometu. V zborniku so zbrani napovedniki petih okroglih miz, povzetki prispevkov enajstih tematskih sekcij in povzetki prispevkov 2. Slovenskih dnevov detektivske dejavnosti. Prispevki odpirajo obsežen nabor vprašanj nacionalnovarnostnega sistema, kazenskega pravosodja in drugih področij varstvoslovnega raziskovanja. V program in zbornik 19. Dnevov varstvoslovja smo poleg tradicionalnih vsebinskih sklopov uvrstili nekatere teme, ki so se v zadnjem obdobju pokazale kot posebej aktualne: izzivi zagotavljanja varnosti v prometu, varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami v slovenskem morju in na obali, prepoznavanje in preprečevanje radikalizacije, policijsko pridržanje, korporativna varnost v kompleksnih sistemih ter aktualna vprašanja in izzivi na področju policijske dejavnosti, kriminalistike, informacijske varnosti, zasebnega varovanja in detektivske dejavnosti.

Ključne besede: Dnevi varstvoslovja, varstvoslovje, varnost, varnost v prometu, korporativna varnost, detektivska dejavnost, policijska dejavnost, kazensko pravosodje, kriminologija, kriminalistika, informacijska varnost

dr. Maja Modic, docentka, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Kotnikova ulica 8, 1000 Ljubljana, Slovenija, e-pošta: maja.modic@fvv.uni-mb.si.

dr. Kaja Prisljan, docentka, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Kotnikova ulica 8, 1000 Ljubljana, Slovenija, e-pošta: kaja.prisljan@fvv.uni-mb.si.

dr. Igor Areh, izredni profesor, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Kotnikova ulica 8, 1000 Ljubljana, Slovenija, e-pošta: igor.arih@fvv.uni-mb.si.

dr. Benjamin Flander, izredni profesor, Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Kotnikova ulica 8, 1000 Ljubljana, Slovenija, e-pošta: benjamin.flander@fvv.uni-mb.si.

KAZALO

Uvodnik	1
OKROGLE MIZE	
Izzivi zagotavljanja varnosti v prometu MODERATOR: BRANKO LOBNIKAR RAZPRAVLJAVCI: JADRAN KLINEC, IGOR VELOV, SREČKO JANŠA, IVAN KAPUN	3
Raziskovanje policijske dejavnosti v Sloveniji ter vpliv raziskovanja v slovenskem in mednarodnem okolju MODERATOR: GORAZD MEŠKO RAZPRAVLJAVCI: ROBERT ŠUMI, DŽEMAL DURIĆ, ALEKSANDER KOPOREC OBERČKAL	4
Prepoznavna sprememb varnosti v družbi – vloga mehanizmov formalnega in neformalnega družbenega nadzorstva MODERATORKA: MAJA MODIC RAZPRAVLJAVCI: SIMON SLOKAN, TOMISLAV OMEJEC, SREČO DRAGOŠ	5
Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami v slovenskem morju in na obali MODERATORKA: BERNARDA TOMINC RAZPRAVLJAVCI: BRANKO DERVODEL, ZVEZDAN BOŽIČ, JURE BAROVIČ	6
Pod drobnogledom: policijsko pridržanje MODERATOR: BENJAMIN FLANDER RAZPRAVLJAVCI: IVAN ŠELIH, DAMJAN KRAJNC, KATARINA VUČKO, EDO BEHLIČ	7
OBDOBNO IZOBRAŽEVANJE DETEKTIVSKE ZBORNICE REPUBLIKE SLOVENIJE: NEZAKONITE PRAKSE	
Detektivska dejavnost v luči Varuha človekovih pravic RS IVAN ŠELIH	9
Tožilski aspekt uporabnosti in uporabljivosti »detektivskih« dokazov SEDIN KIČIN	10
Dokazno gradivo, pridobljeno z uporabo detektivskih upravičenj in ocena izpovedbe pričé detektiva v kazenskem postopku VANJA VERDEL KOKOL	11
Razmejitev detektivske dejavnosti od dejavnosti zasebnih subjektov – učinki in posledice MARTIN JANČAR	12
Problematika nezakonitih nadzorov bolniških staležev GVIDO NOVAK	13
Predstavljanje detektivske dejavnosti v medijih IVAN CELESTINA	14
Inšpekcijske ugotovitve na področju detektivske dejavnosti VESNA GUTMAN, IZTOK CONIČ	15

Kognitivni intervju BERNARDA ŠKRABAR	16
Vpliv Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov (GDPR) na detektivsko dejavnost v Republiki Sloveniji ŽIGA PRIMC, MATEJA ŠOBER AŽMAN, POLONA HRASTNIK, MIHA DVOJMOČ	17
Detektivska dejavnost v RS – analiza trenutnega stanja, smeri prihodnjega razvoja in spremembe normativno-pravne ureditve ANDREJ SOTLAR, MAJA MODIC, MIHA DVOJMOČ	18
INFORMACIJSKA VARNOST	
Aktualni elementi zagotavljanja kibernetске varnosti IGOR BERNIK	20
Varnostni izzivi odprtega bančništva po RTS ANŽE ZALETEL	21
Varnost finančnih aplikacij v operacijskem sistemu android BRANKO MILIČEVIČ	22
Aktivni varnostni ukrepi v kibernetickem prostoru – pogled z vidika samozaščite ANŽE MIHELIČ, SIMON VRHOVEC	23
IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ IN PENOLOGIJA	
Varuh človekovih pravic RS v vlogi državnega preventivnega mehanizma IVAN ŠELIH	25
Zaznava legitimnosti pri obsojencih – kvalitativna študija v slovenskih zaporih ROK HACIN, GORAZD MEŠKO	26
Kadrovska struktura in gibanje zaposlovanja zaporskih delavcev v Sloveniji JERICA LIPEC, ROK HACIN	27
Vpliv družine in socialne mreže v procesu rehabilitacije nasilnih in ekstremističnih storilcev kaznivih dejanj VANJA JAKOPIN	28
Probacija v Sloveniji – včeraj, danes, jutri EMANUEL BANUTAI, DANIJELA MRHAR PRELIČ	29
SODOBNE TEHNOLOGIJE NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI	
Analiza pobud prebivalcev k izboljšanju varnosti v Ljubljani MAŠA LIKEB NENEZIČ, KAJA PRISLAN	31
Trendi na področju napovednega policijskega dela ANDREJ BRAČKO, KAJA PRISLAN	32
Pametna mesta in kriminalističnoobveščevalna dejavnost KAJA PRISLAN, BOŠTJAN SLAK	33
DIGITALIZACIJA IN VARNOST PROMETA	
Implementacija Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov (GDPR) z dobrimi praksami IDA MAJERLE, BLAŽ MARKELJ	35

Zagotavljanje varnosti v konvergentnih omrežjih RUDOLF SUŠNIK	36
Varnost interneta stvari kot ključni gradnik varnega avtomatiziranega prometa MIHA OZIMEK	37
eCall – samodejni klic v sili GORAZD NOVAK	38
Digitalizacija avtomobilov BRANE LEGAN	39
Varnost podatkov v pametnih avtomobilih GAŠPER ŠKOLC, BLAŽ MARKELJ	40
POLICIJSKA DEJAVNOST	
Analiza procesov dela policistov operativno-komunikacijskega centra PU Ljubljana SARA KANDOLF, BRANKO LOBNIKAR	42
Reforme in razvoj policijske dejavnosti v Sloveniji GORAZD MEŠKO, BRANKO LOBNIKAR	43
Dejavniki in posledice stresa pri policistih in cestnih nadzornikih DARS d.d. ADIL HUSELJA, HELENA PLESLIČ	44
Učinkovitost upravljanja s konflikti in mediacijo v Policiji SIMON SLOKAN, JERNEJ JAKŠA	45
Delovna zavzetost kriminalistov mobilnih kriminalističnih oddelkov DAVID SMOLEJ	46
KRIMINALISTIKA	
Pregled literature o (ne)uspešni uporabi geografskega profiliranja MONIKA KLUN, IGOR AREH	48
Poskus uporabe zlatih kriminalističnih vprašanj kot metode za analizo časopisnih člankov o otroški srčni kirurgiji TINKARA BULOVEC, DANIJELA FRANGEŽ	49
Prioritetni seznam osumljencev (POIPAT) in njegova uporaba pri preiskovanju nerešenih umorov IZA KOKORAVEC, DANIJELA FRANGEŽ	50
Odkrivanje in preiskovanje ponarejenih zdravil v Sloveniji – preliminarne ugotovitve raziskave DANIJELA FRANGEŽ, BOŠTJAN SLAK	51
(Ne)uporaba vedenjskih vzorcev pogrešanih oseb pri načrtovanju iskalne akcije SEBASTIAN MOHORIČ, SIMON SLOKAN, ALOJZ SLADIČ	52
KRIMINOLOGIJA IN KAZENSKO PRAVO	
Moško spolno delo v Sloveniji MONIKA KLUN, MATEVŽ BREN	54

Problematika ureditve odlagališč rudarskih odpadkov v Sloveniji – vidik ekološke kriminologije KATJA EMAN, MIJA KOS	55
Uporaba na prednosti osredotočenega pristopa za izobraževanje tistih, ki delajo z osebami iz problematičnih družbenih skupin BOŠTJAN SLAK, EVA BERTOK, DANIJELA FRANGEŽ	56
Mirnodobne dejavnosti oboroženih sil kot vir ogrožanja okolja – splošna tipologija primerov SILVO GRČAR	57
Kriminaliteta v urbanih lokalnih skupnostih URŠKA PIRNAT, GORAZD MEŠKO	58
Evropski standardi prava osumnjičenika – elementi prava na pristup odvetniku DRAŽEN ŠKRTIČ	59
IZZIVI PROMETNE VARNOSTI	
Management ob izrednih dogodkih na avtocestnem križu MITJA PALČIČ	61
Smotrnost enotnosti nadzora na avtocestnem omrežju Republike Slovenije MILENKO KOVAČEVIČ	62
Kako varni smo pred terorizmom na slovenskih in evropskih železnicah? JANEZ KRIVEC	63
Jezik kot faktor v letalski varnosti KARMEN ŠTUMBERGER, JERNEJA ŠIFRER	64
PREPOZNAVANJE IN PREPREČEVANJE RADIKALIZACIJE	
Analiza učinkovitosti usposabljanja policistov s področja preprečevanja radikalizacije v Sloveniji BRANKO LOBNIKAR, ALBERT ČERNIGOJ, MIŠO RADOVANČEVIČ	66
Preprečevanje radikalizacije in probacija – kje smo v Sloveniji? EMANUEL BANUTAI	67
Koncept medagencijskega sodelovanja za preprečevanje in odvrčanje posameznikov od nadaljnje radikalizacije RAJKO KOZMELJ	68
Vloga slovenske policije pri prepoznavanju in preprečevanju radikalizacije, ki vodi v ekstremno nasilje in terorizem – pričakovanja in izzivi ALBERT ČERNIGOJ	69
CRP Radikalizacija in celoviti protiukrepi v Republiki Sloveniji – predstavitev projekta IZTOK PREZELJ, MAJA MODIC, ANDREJ SOTLAR, ANJA KOLAK, JANJA VUGA BERŠNAK, BRANKO LOBNIKAR	70
VARSTVOSLOVJE	
Poklicna izbira študentov Fakultete za varnostne vede – razumska ali čustvena odločitev VANJA ERČULJ	72

Primerjalni pregled pravne ureditve in fiskalne učinkovitosti realiziranih prekrškovnih glob v dveh največjih slovenskih mestnih občinah ter v državi BOJAN TIČAR, SARA KANDOLF, MIHA DVOJMOČ	73
Vloga preiskovalnega novinarstva v varnostno-obveščevalni skupnosti DARKO PRAŠIČEK	74
Mnenje študentov Fakultete za varnostne vede o zasebnih varnostnikih – primerjava med letoma 2003 in 2017 DAVID ARMIČ, MATEVŽ BREN, ANDREJ SOTLAR	75
Ugotavljanje kaznivega dejanja oškodovanja javnih sredstev s pomočjo računovodskih izkazov DORA NAJRAJTER	76
KORPORATIVNA VARNOST V KOMPLEKSNIH SISTEMIH	
Integralna korporativna varnost – nekaj izhodišč MIHA DVOJMOČ	78
Zasebno varovanje je gospodarska dejavnost MILAN VAČOVNIK	79
Izvajanje sistema korporativne varnosti v Pošti Slovenije d. o. o. ANDREJ MASLO	80
Izvajanje sistema korporativne varnosti v holdingu Slovenske železnice, d. o. o. DRAGUTIN MATE	81
Navtična varnost na morju in v pristanišču MARKO PERKOVIČ, PETER VIDMAR	82
Zagotavljanje varnosti v pristanišču Koper BORIS KANKARAŠ	83

UVODNIK

Spoštovani bralci, drage bralke!

Dnevi varstvoslovja so v zadnjih letih postali osrednja znanstvena in strokovna konferenca s področja varnosti v Sloveniji. Letošnje konference, 19. po vrsti, se udeležuje več kot 250 znanstvenikov in strokovnjakov, teoretikov in praktikov, ki se v javni upravi, gospodarstvu, civilni družbi in akademski sferi ukvarjajo z izzivi zagotavljanja varnosti. Več kot sto govorcev predstavlja svoje prispevke na petih okroglih mizah in enajstih tematskih sekcijah, vzporedno z dogajanjem na konferenci pa potekajo tudi 2. Slovenski dnevi detektivske dejavnosti.

Prispevki na 19. Dnevih varstvoslovja odpirajo obsežen nabor vprašanj nacionalnovarnostnega sistema, kazenskega pravosodja in drugih področij varstvoslovnega raziskovanja. V program smo poleg »železnega repertoarja« s področja policijske dejavnosti, kriminalistike, kriminologije in kazenskega prava, korporativne varnosti in zasebnega varovanja, detektivske dejavnosti, informacijske varnosti, obveščevalno-varnostne dejavnosti ter drugih področij varstvoslovja uvrstili tudi nekatere teme, ki trenutno zaposlujejo raziskovalce, politiko in stroko. Med slednjimi velja posebej omeniti zagotavljanje varnosti v prometu in varnosti novih oblik mobilnosti, prepoznavanje in preprečevanje radikalizacije, zagotavljanje varnosti v kompleksnih poslovnih sistemih, nezakonite prakse na področju detektivske dejavnosti ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V zbornik smo poleg povzetkov okroglih miz in prispevkov, ki bodo predstavljeni v okviru sekcij, vključili tudi povzetke predavanj v okviru 2. Slovenskih dnevov detektivske dejavnosti. Izdaje zbornika prispevkov ne načrtujemo, zato Fakulteta za varnostne vede avtorje vabi k oddaji ustreznih urejenih prispevkov za objavo v reviji Varstvoslovje.

Za sodelovanje pri snovanju in izvedbi konference se iskreno zahvaljujemo Ministrstvu za notranje zadeve, Policiji, Ministrstvu za pravosodje, Upravi Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Ministrstvu za obrambo, Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Detektivski zbornici Republike Slovenije, Društvu študentov Fakultete za varnostne vede, Luki Koper, d. d., Aktivni varovanje d. d., Pošti Slovenije ter drugim partnerjem in pokroviteljem 19. Dnevov varstvoslovja.

Uredniški odbor zbornika

Maja Modic

Kaja Prislan

Igor Areh

Benjamin Flander

OKROGLE MIZE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

IZZIVI ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI V PROMETU

MODERATOR: BRANKO LOBNIKAR

RAZPRAVLJAVCI: JADRAN KLINEC, IGOR VELOV, SREČKO JANŠA, IVAN KAPUN

Mobilnost posameznika ni bila še nikoli tako zelo pomembna, kot je v 21. stoletju. Vpliva na kakovost njegovega življenja, na možnost dostopa do dela in na posameznikovo poslovno dejavnost. Mobilnost je postala del nujnosti in del življenjskega sloga posameznika. In še nikoli do sedaj ljudje nismo tako zelo uporabljali vseh možnih zanj: gibljemo se po cestah, po železniških in tramvajskih tirih, po zraku in po vodi. Promet se sooča z mnogimi izzivi, eden ključnih pa je zagotavljanje varnosti udeležencev v vseh vrstah prometa. Varnost lahko najbolj splošno razumemo kot sistem zagotavljanja takšne mobilnosti, kjer udeleženci v prometu ne bodo izpostavljeni tveganju za nastanek ali povzročitev škode. Izziv je vedno večji, saj na svetu in tudi v Sloveniji spremljamo trend nenehnega naraščanja prometa tako po cestah, po zraku kot po vodnih poteh. Ne glede na krepitev strategij trajnostne mobilnosti ne gre pričakovati, da bo ta trend stagniral ali celo upadel. Prometa na cestah, v zraku in na vodah bo vedno več, kar seveda vpliva tudi na varnost udeležencev v teh vrstah prometa. Zato je tudi potreba po strateškem upravljanju in kreptvi varnosti v prometu vedno večja in predstavlja vedno večji izziv.

Nekatere ocene stanja na področju cestnega prometa kažejo, da je bilo od izuma avtomobila do leta 2010 približno 40 milijonov smrtnih žrtev. V številu smrtnih žrtev v prometnih nesrečah po vsem svetu je vsako leto 260.000 otrok v starosti do 18 let, tako da so te nesreče po podatkih Združenih narodov glavni vzrok smrti med mladimi. Prometne nesreče so tako postale eden od največjih svetovnih problemov javnega zdravstva. Problem je še toliko večji, ker so žrtve običajno zdravi ljudje v aktivni dobi življenja. Prometne nesreče v cestnem prometu imajo mnogo negativnih posledic, saj povzročajo izgubo virov, človeških življenj in blaginje. Če v oceno stroškov prometnih nesreč vključimo tudi statistično vrednost življenja, v Sloveniji zgolj prometne nesreče v cestnem prometu povzročijo za okoli 3 % BDP stroškov. Tudi v zračnem prometu je varnost najvišja prioriteta in odločilno vpliva na komercialne, operativne in okoljske odločitve. V zadnjih 15 letih smo v Sloveniji obravnavali nekaj manj kot sto letalskih nesreč. V letu 2016 je Agencija za civilno letalstvo obravnavala 20 letalskih nesreč in šest resnih incidentov. Poleg tega so v tem letu obravnavali kar 600 dogodkov, ki so jih označili za incident. V letu 2016 je zaradi nesreč v zračnem prometu umrlo 10 ljudi. Zato je cilj regulatorjev zračnega prometa zmanjšanje tveganj za letalsko nesrečo ali incident na najnižjo razumno mejo, ob hkratnem zagotavljanju hitrega in nemotenega poteka zračnega prometa. Slovenija je tudi pomorska država, zato se pri analizi stanja na področju varnosti prometa tudi temu segmentu ni mogoče izogniti. V osnovi se varnost plovbe zagotavlja z določanjem pogojev, ki jih morajo izpolnjevati plovne poti na morju, v ta sistem pa so vključeni tudi objekti za varnost plovbe, pristanišča, sidrišča, ladje in člani ladijske posadke.

O glavnih izzivih, povezanih z varnostjo v prometu, priložnostih pa tudi tveganjih za neuspeh se bomo pogovarjali z najbolj odgovornimi in kompetentnimi s tega področja: z Igorjem Velovom iz Javne agencije za varnost v prometu, Jadranom Klincem iz Uprave RS za pomorstvo, Srečkom Janšo iz javne Agencije za civilno letalstvo ter Ivanom Kapunom iz Policije.

RAZISKOVANJE POLICIJSKE DEJAVNOSTI V SLOVENIJI TER VPLIV RAZISKOVANJA V SLOVENSKEM IN MEDNARODNEM OKOLJU

MODERATOR: GORAZD MEŠKO

RAZPRAVLJAVCI: ROBERT ŠUMI, DŽEMAL DURIĆ, ALEKSANDER KOPOREC OBERČKAL

Po predstavitvi izhodišč za razpravo o vplivu in razvoju raziskovalne dejavnosti v slovenski policiji na krepitev profesionalnosti ter pregledu raziskovanja policijske dejavnosti na Inštitutu za varstvoslovje, s poudarkom na vplivu raziskovanja v slovenskem in mednarodnem okolju, bo potekala razprava o dosežkih, razvoju in izzivih raziskovalne dejavnosti na področju policijske dejavnosti v Sloveniji.

Vpliv raziskovalne dejavnosti v policiji na krepitev profesionalnosti

Center za raziskovanje in socialne veščine Policijske akademije je pristojen za raziskovalno dejavnost na delovnem področju policije in za sodelovanje z drugimi izobraževalnimi in raziskovalnimi institucijami na nacionalni in mednarodni ravni. Raziskovalna dejavnost v policiji obsega temeljne in aplikativne raziskave ključnih področij policijskega dela: preprečevanje in preiskovanje kriminalitete, splošne policijske naloge, področje policijskih specialnosti, organizacija in vodenje policije ter socialne veščine. Poleg naštetega center obravnava vloge za raziskovalno delo v policiji, ki jih policiji pošljejo zainteresirani posamezniki (dijaki, študenti in raziskovalci) in pravne osebe (izobraževalne in raziskovalne organizacije). Sodelovanje z drugimi izobraževalnimi in raziskovalnimi organizacijami obsega skupno izvajanje s pogodbo dogovorjenih raziskovalnih aktivnosti na ključnih področjih policijskega dela. Na okrogli mizi bodo predstavljeni konceptualna zasnova raziskovalnega dela v policiji in raziskovalni projekti s področij merjenja organizacijske klime, izbirnih postopkov vodstvenega kadra ter ocen in stališč prebivalcev Slovenije o delu policije. Poudarek bo na povezavi med procesi ustvarjanja znanja (raziskovalna dejavnost), prenosa znana (dejavnost izobraževanja in usposabljanja) ter uporabe znanja (policijska dejavnost).

Pregled raziskovanja policijske dejavnosti na Inštitutu za varstvoslovje

Inštitut za varstvoslovje je bil ustanovljen leta 2004. V obdobju po letu 2004 smo na inštitutu opravili več nacionalnih in mednarodnih raziskav s področja policijske dejavnosti. Poleg raziskovalne dejavnosti smo na Fakulteti za varnostne vede in njenih predhodnicah organizirali tudi številne nacionalne in mednarodne posvete, na katerih smo predstavili raziskovalne rezultate strokovni in raziskovalni javnosti. V predstavitvi bodo predstavljene najbolj mednarodno odmevne objave raziskovalcev inštituta v znanstvenih publikacijah, pri čemer bodo izpostavljene objave v mednarodnih revijah s področja policijske dejavnosti, knjige, poglavja v knjigah in zborniki mednarodnih konferenc, s katerimi so raziskovalci inštituta z raziskovanjem policijske dejavnosti v Sloveniji prispevali k razvoju znanosti na področju policijske dejavnosti, snovanju politik družbenega nadzorstva in razvoju policijske dejavnosti v Sloveniji.

PREPOZNAVNA SPREMEMB VARNOSTI V DRUŽBI – VLOGA MEHANIZMOV FORMALNEGA IN NEFORMALNEGA DRUŽBENEGA NADZORSTVA

MODERATORKA: MAJA MODIC

RAZPRAVLJAVCI: SIMON SLOKAN, TOMISLAV OMEJEC, SREČO DRAGOŠ

Za sodobno družbo v grobem velja, da vedno bolj postaja nadzorstvena družba, pri čemer je posameznik podvržen vseobsegajočemu, anonimnemu nadzoru več institucij hkrati, obenem pa se rahljajo družbene vezi in upada zaupanje v osrednje družbene institucije. Odraž dinamike sodobnega vsakdana so stalne spremembe varnosti na mikroravni, pravočasna zaznava teh sprememb pa lahko omogoči preprečevanje resnejših varnostnih dogodkov. Okrogla miza bo ponudila možnost za razpravo o pomenu prepoznavanja sprememb varnosti v družbi, pri čemer bodo razpravljavci poskušali osvetliti vlogo mehanizmov formalnega in neformalnega družbenega nadzorstva pri zagotavljanju varnosti in občutkov varnosti v družbi.

Vsebinsko bo okrogla miza razdeljena na tri dele. V prvem delu bomo osvetlili spremembe varnosti v družbi in njihov pomen za preprečevanje kriminalitete, sledila bo razprava o stanju na tem področju v Sloveniji, s poudarkom na vlogi in prizadevanju mehanizmov formalnega in neformalnega družbenega nadzorstva ter iskanju dobrih praks. V zadnjem delu bodo nakazane potrebe po nadaljnjem raziskovanju področja in izzivi za prihodnost. Razpravljavci bodo iskali odgovore na naslednja vprašanja:

- Katere spremembe varnosti v družbi in odzivi nanje so najbolj zaznamovali zadnje desetletje?
- Kje in kako se te spremembe odražajo na mikroravni?
- kateri mehanizmi formalnega in neformalnega družbenega nadzorstva so na spremembe najbolj občutljivi, jih zaznajo prvi?
- Kako poskrbeti za ravnovesje med preprečevanjem kriminalitete in nadzorovanjem v družbi?

VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI V SLOVENSKEM MORJU IN NA OBALI

MODERATORKA: BERNARDA TOMINC

RAZPRAVLJAVCI: BRANKO DERVODEL, ZVEZDAN BOŽIČ, JURE BAROVIČ

Obalno območje predstavlja za sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami poseben izziv zaradi svojih posebnosti. Naravne nesreče, ki lahko prizadenejo obalno regijo, so poplave in visoko plimovanje morja, zemeljski plazovi, neurja, močan veter, toča, udar strele, led, pozeba, epidemije nalezljivih bolezní pri ljudeh, živalih in rastlinah. Dejstvo je, da slovensko morje in obala nista najbolj obremenjena z naravnimi nesrečami, temveč z nesrečami z nevarnimi snovmi in drugimi nesrečami. V obalni regiji se namreč srečujemo z varnostnimi izzivi, povezanimi z nevarnimi snovmi in ekološkimi nevarnostmi ali nesrečami, nesrečami v cestnem, železniškem, letalskem in seveda pomorskem prometu, požari v naravnem okolju in na objektih ter prometnih sredstvih ter z najdbo neeksploziranih ubojnih sredstev. Poleg navedenega ne smemo zanemariti ranljivosti zaradi industrijskih nesreč, morebitnih prekinitev oskrbe z električno energijo in energenti ter prekinitev komunikacijskih kanalov in oskrbe s pitno vodo. Ostali pojavi so skladno z ocenami ogroženosti manj verjetni.

To varnostno okolje od sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami zahteva specifično pripravljeno, opremljeno, usposobljeno in organizirano (nesreča na morju, v pristanišču ipd.). Ker je potrebno zaradi specifičnosti tega varnostnega okolja pristopati večdimenzionalno, bodo v razpravi o izzivih sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v slovenski obalni regiji sodelovali g. Branko Dervodel, namestnik generalnega direktorja Uprave RS za zaščito in reševanje (URSZR), mag. Zvezdan Božič, vodja Izpostave URSZR Koper, in g. Jure Barovič, Luka Koper d.d.

POD DROBNOGLEDOM: POLICIJSKO PRIDRŽANJE

MODERATOR: BENJAMIN FLANDER

RAZPRAVLJAVCI: IVAN ŠELIH, DAMJAN KRAJNC, KATARINA VUČKO, EDO BEHLIČ

Stanje na področju pridržanj in drugih oblik policijskih posegov v osebno svobodo različni deležniki ocenjujejo različno. Predstavniki Policije in Ministrstva za notranje zadeve poudarjajo, da izvajanju tega pooblastila namenjajo veliko skrb in da policisti to pooblastilo izvajajo zakonito, profesionalno in skladno s človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami. Da je stanje na tem področju dobro, naj bi potrjevale ugotovitve Državnega preventivnega mehanizma (DPM) in Evropskega odbora za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (CPT), ki med obiskom lansko leto (po oceni predstavnikov Policije in MNZ) ni zaznal večjih pomanjkljivosti. Dobre prakse slovenskih organov, ki se nanašajo na uveljavljanje pravic in evidentiranje oseb, ki jim je odvzeta prostost, naj bi CPT priporočil tudi nekaterim drugim državam. Precej drugačno sliko izrisujejo raziskovalci in predstavniki civilne družbe. Raziskava o policijskem zaslišanju (Areh, Walsh in Bull, 2016) je opozorila, da je v Sloveniji zakoreninjen tradicionalni model policijskega zaslišanja, ki je v pretežni meri usmerjen k pridobitvi priznanja osumljenca, in da je uporaba psihične prisile in psihološke manipulacije »realnost zaslišanja v Sloveniji«. Pomembna opozorila razberemo tudi iz nedavne raziskave o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskih postopkih (Mirovni inštitut, 2018). Raziskava je razkrila, da je bila v 150 primerih, ki so bili zajeti v raziskavo, v 19 primerih osumljena oseba med zaslišanjem oz. ob tem, ko je podala izjavo, v policijskem pridržanju. V vseh analiziranih primerih je imelo zagovornika samo šest osumljenih oseb, vendar nobena od oseb, ki so bile v policijskem pridržanju. Raziskava je razkrila tudi to, da se nacionalna shema brezplačne pravne pomoči za predkazenske postopke ne uporablja in da določba Zakona o kazenskem postopku (ZKP), po kateri lahko policija postavi osumljeni (in pridržani) osebi zagovornika na stroške države (če je njen premoženjski status slab in če je to v interesu pravičnosti), v praksi ni nikoli uporabljena. K spoznanju, da stanje na področju pridržanj in drugih posegov v osebno svobodo ni idealno, vodi tudi pozoren vpogled v poročila in priporočila Varuha, CPT in drugih neodvisnih institucij.

Namen okrogle mize je poglobitev razprave o zagotavljanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin v policijskih postopkih, ki je v okviru Dnevov varstvoslovja potekala že lani in predlani. Razprava bo večinoma osredotočena na problematiko pridržanj osumljencev po določbah ZKP, v manjši meri tudi pridržanj, ki imajo podlago v drugih predpisih. V razpravi bodo sodelovali predstavniki policije, pravosodja, neodvisnih nadzornih ustanov, civilne družbe in akademske skupnosti. K izboru teme je prispevalo dejstvo, da v Sloveniji letos obeležujemo desetletnico delovanja DPM.

OBDOBNO
IZOBRAŽEVANJE
DETEKTIVSKE ZBORNICE
REPUBLIKE SLOVENIJE:
NEZAKONITE PRAKSE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

DETEKTIVSKA DEJAVNOST V LUČI VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC RS

IVAN ŠELIH

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti pogled Varuha na detektivsko dejavnost v luči obravnavanih pobud na tem področju.

Metode

Predstavljene so glavne značilnosti pobud in način dela Varuha ter njegove glavne ugotovitve v zvezi z obravnavanimi pobudami, ki se nanašajo na detektivsko dejavnost.

Ugotovitve

Detektivi lahko pri opravljanju svoje dejavnosti občutno posegajo v človekove pravice in svoboščine, zato je področje detektivske dejavnosti predmet zanimanja tudi Varuha. Pobude na tem področju niso številčne, kar je lahko razlog za zadovoljstvo ali pa tudi ne. Največ pobud pri Varuhu je na tem področju povezano z delom detektivov pri nadzoru bolniške odsotnosti. Varuh se vsekakor zavzema za sistemsko urejenost detektivske dejavnosti, da se tudi na tem področju zagotovi dosledno spoštovanje zakonitosti, človekovih pravic in svoboščin ter načel pravne države ob poudarjenem izobraževanju, rednem usposabljanju in izpopolnjevanju detektivov in seveda z učinkovitim nadzorom.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je namenjen vse organim, zlasti nadzornim, ki skrbijo za izvajanje detektivske dejavnosti, saj podrobneje predstavlja delovanje Varuha na tem področju.

TOŽILSKI ASPEKT UPORABNOSTI IN UPORABLJIVOSTI »DETEKTIVSKIH« DOKAZOV

SEDIN KIČIN

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti možnost uporabe dokazov, pridobljenih na podlagi Zakona o detektivski dejavnosti (ZDD-1), v predkazenskem postopku in njihov vpliv na zakonitost kasnejšega kazenskega postopka.

Metode

Predstavljena bo tožilska praksa oziroma nekateri primeri, obravnavani na ODT v Mariboru, ki bodo služili kot izhodišče za zaključke o tem, kateri »detektivski« dokazi so za delo tožilca ne le uporabni, temveč tudi (kar je ključno) uporabljivi. Z opravo primerjave »kvalitete« teh dokazov, tudi z dokazi, ki jih pridobivamo na podlagi Zakona o kazenskem postopku (ZKP), je bilo namreč moč ugotoviti, kakšna je v predkazenskem in kazenskem postopku usoda tistih dokazov, ki so pridobljeni skladno z ZDD-1 in kakšna tistih, ki zahtevam tega zakona ne sledijo.

Ugotovitve

Glede na temeljna načela kazenskega procesnega prava je jasno, da dokazna veriga ne more temeljiti na dokazih, ki so pridobljeni nezakonito, sploh pa ne na tistih, ki so pridobljeni s kršitvami temeljnih človekovih pravic in svoboščin.

Praktična uporabnost

Predmetni prispevek bo podlaga za opravo nadaljnje raziskave na državni ravni v zvezi s tem, v kolikšni meri in na kak način se tožilci srečujejo z »detektivskimi« dokazi in kakšna je bila njihova uporabna vrednost v obravnavanih zadevah. Rezultati raziskave lahko vplivajo na hitrejši in kvalitetnejši predkazenski postopek.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Zaslediti je sicer pisanja o dokazih, pridobljenih na podlagi ZDD-1, prav tako je najti sodno prakso, ki v določeni meri daje odgovor na vprašanje dopustnosti uporabe teh dokazov v kazenskem postopku, vendar pa je od storitve kaznivega dejanja do začetka kazenskega postopka nemalokrat dolga pot, pri čemer bo s tem prispevkom osvetljena prav ta. Izsledki in ugotovitve so tako namenjeni detektivom, tožilcem, kazenskim sodnikom, predlagatelju zakonov in zakonodajalcu, pa tudi oškodovancem pri iskanju ustreznih rešitev za kvalitetno zavarovanje pravic, v katere jim je bilo poseženo s kaznivim dejanjem.

DOKAZNO GRADIVO, PRIDOB�JENO Z UPORABO DETEKTIVSKIH UPRAVIČENJ IN OCENA IZPOVEDBE PRIČE DETEKTIVA V KAZENSKEM POSTOPKU

VANJA VERDEL KOKOL

Namen prispevka

V prispevku je predstavljen pogled kazenske sodnice na vlogo detektivov v kazenskem postopku in problematiko zbiranja dokaznega gradiva s strani detektivov oziroma oseb, ki brez licenc uporabljajo ta upravičenja. Poudarek je na vidiku, kako se tovrstno dokazno gradivo vrednoti v kazenskem postopku. Prav tako so podane iztočnice glede zaslišanja detektivov kot prič v kazenskem postopku in pogled na to, kako se ocenjuje takšna izpovedba.

Metode

Izsledki temeljijo pretežno na dogmatski metodi, v okviru katere je vsebina normativnih pravnih aktov proučena z jezikovnega, formalno logičnega in sistematičnega vidika. Poleg tega je v prispevku uporabljena tudi analiza sodne prakse.

Ugotovitve

Glede na zakonska določila detektivi ne smejo opravljati preiskovalnih dejanj in ukrepov, ki jih v skladu z ZKP na natančno določen način izvaja policija. Dokumentirajo lahko le dokaze, ki jih osebno zaznajo, s tem da je dopustno le fotografiranje na javno dostopnih krajih, ko je to nujno za zavarovanje dokazov. V kazenskem postopku se glede dokazov, ki jih zbira detektiv, in jih nato stranka predloži v kazenskem postopku, opravi presoja zakonitosti. Glede na sodno prakso se ne izločijo iz kazenskega spisa podatki, ki jih je s poizvedovalno dejavnostjo zbral detektiv pred pričetkom predkazenskega postopka, ko obdolženca ni obravnaval kot osumljenca, torej detektivske dejavnosti ni opravljal v vlogi represivnega državnega organa oziroma z namenom odkrivanja kaznivega dejanja. Prav tako se iz spisa ne izločajo poročila detektiva. Detektivi so lahko v kazenskem postopku zaslišani kot prič, tudi o tem, kar so zvedeli od drugih (ang. hearsay evidence), s tem da se opravi ocena verodostojnosti njihove izpovedbe v povezavi z drugimi dokazi.

Praktična uporabnost

Prispevek ima praktično uporabnost, saj so ugotovitve neposredno uporabne pri delu detektivov in v sodni praksi. Z izsledki prispevamo k razumevanju, kako se delo detektivov ocenjuje v kazenskem postopku.

RAZMEJITEV DETEKTIVSKE DEJAVNOSTI OD DEJAVNOSTI ZASEBNIH SUBJEKTOV – UČINKI IN POSLEDICE

MARTIN JANČAR

Namen prispevka

Analiza pomena in vključenosti detektivske dejavnosti v delovanje drugih institucij, s poudarkom na sodnih postopkih.

Metode

Pravna analiza materialij zakonodajne ureditve in sodne prakse.

Ugotovitve

Ob sprejemu zakona o detektivski dejavnosti je bilo poudarjeno, da gre pri izvajanju slednje za dejavnost, ki v skladu z Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije prispeva k notranji varnosti države. Nacionalnovarnostna politika Republike Slovenije naj bi bila uravnotežena celota dejavnosti pri kateri ima tudi detektivska dejavnost svojo vlogo in učinke. Praksa kaže, da razumevanje pomena detektivske dejavnosti v tem pogledu nima takšnih učinkov oz. se slednji ne morejo ustrezno udejanjiti. Razlog je verjetno tudi v splošni skepsi do zasebne pobude v Republiki Sloveniji, kljub temu, da so omejitve detektivske dejavnosti glede zakonske določenosti podane izrecno in določene po načelu, da je »prepovedano vse, kar v zakonu ni izrecno dovoljeno«. Pomen in učinki detektivske dejavnosti bi tako morali biti bistveno večji.

PROBLEMATIKA NEZAKONITIH NADZOROV BOLNIŠKIH STALEŽEV

GVIDO NOVAK

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti ureditev predpisov, ki urejajo področje nadzora bolniških staležev in možnosti izvajanja nadzorov nad spoštovanjem predpisov iz varnosti in zdravja pri delu s strani detektivov na podlagi pooblastil sindikata.

Metode

V prispevku je uporabljena deskriptivna metoda regulativnih aktov in analiza strokovnih virov ter predpisov, ki urejajo področje bolniških staležev in njihovega nadzora.

Ugotovitve

Področje izvajanja nadzorov bolniških staležev je v Republiki Sloveniji slabo urejeno. Pristojnosti glede obravnave prijav niso jasne, prijave pa se prenašajo med institucijami brez epiloga. Spoštovanje predpisov iz varnosti in zdravja pri delu je odprto področje, na katerem ugotavljamo primanjko kompetenc glede nadzora. Menimo, da bi lahko bili detektivi izvajalci ugotavljanja dejanskega stanja, saj imajo za to potrebna pooblastila in znanja.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Reševanje problematike nadzorov bolniških staležev je zelo pomembno zaradi preprečevanja nezakonitega delovanja raznih agencij brez ustreznih licenc in usposobljenosti. Nezakoniti nadzori se izvajajo po nizkih cenah in zato prihaja do prepogostega odrejanja nadzorov s strani delodajalcev, kar vodi tudi v mobing bolnih delavk in delavcev. Prispevek je namenjen vsem organizacijam in nadzornim organom, saj predstavlja neurejenost področja in problematiko, ki jo lahko povzroči nepremišljeno odrejanje nadzorstva.

PREDSTAVLJANJE DETEKTIVSKE DEJAVNOSTI V MEDIJIH

IVAN CELESTINA

Namen prispevka

Uspešno trženje dejavnosti je odvisno tudi od samo promocije posameznih imetnikov licenc. V želji po čim bolj odmevnem promoviranju dejavnosti pogosto prihaja, do napačnih predstavitev zakonskih možnosti, ki jih ima detektiv. Za razvoj stroke in ugled dejavnosti so potrebni domišljeni nastopi detektivov v medijih, kjer naj se nedvoumno predstavljajo upravičenja in ne atraktivne aktivnosti detektivov na meji zakonite interpretacije.

Metode

S pomočjo deskriptivne metode in analize vsebine pisnih in elektronskih virov sem analiziral obstoječo stanje tako na normativnem kot medijskem področju s poudarkom na korektni predstavitvi upravičenj detektivov.

Ugotovitve

Predstavljanje detektivske dejavnosti v medijih, ki jo izvajajo detektivi, ni vedno v mejah zakonite interpretacije trenutno veljavne ureditve.

Praktična uporabnost

Zakonita interpretacije zakonsko določenih upravičenj detektivov naj bo vodilo pri predstavljanju dejavnosti v medijih in strankam.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Kvalitetna storitev na področju detektivske dejavnosti se prične z realno predstavitvijo možnosti, ki jih ima detektiv pri opravljanju detektivske dejavnosti.

INŠPEKCIJSKE UGOTOVITVE NA PODROČJU DETEKTIVSKE DEJAVNOSTI

VESNA GUTMAN, IZTOK CONIČ

Namen prispevka

Z vidika Inšpektorata RS za notranje zadeve (v nadaljevanju IRSNZ) - nadzornega organa za detektivsko dejavnost je namen prispevka predstaviti bistvene ugotovitve na področju nadzora detektivske dejavnosti in s tem prispevati k ozaveščenosti o zakonitem izvajanju detektivske dejavnosti in najpogostejših kršitvah.

Metode

Prispevek temelji na pregledu ugotovitev preteklih inšpekcijskih nadzorov in prekrškovnih postopkov IRSNZ.

Ugotovitve

Inšpektorji IRSNZ so v letu 2017 opravili 38 inšpekcijskih nadzorov v detektivski dejavnosti. V 20 primerih, v času inšpekcijskega nadzora in v obsegu nadzora, pomanjkljivosti oziroma nepravilnosti pri izvajanju detektivske dejavnosti niso bile ugotovljene, zato je bil postopek ustavljen že na kraju nadzora. V 17 primerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti, ki so jih detektivi odpravili pred izdajo odločbe in o tem dodali pisna dokazila. Na podlagi izvedenega inšpekcijskega nadzora, pregleda pridobljene dokumentacije in dejstva, da so zavezanci izpolnili odrejene ukrepe po zapisniku, so bili nato upravni postopki ustavljeni. Pri detektivski dejavnosti je treba opozoriti tudi na pojav drugih fizičnih in pravnih oseb, ki so v okviru poizvedovalne dejavnosti opravljale nekatere aktivnosti. Inšpektorji IRSNZ vse tovrstne zadeve, ki so zaznane, preverijo, je pa ob tem potrebno upoštevati trenutno veljavno zakonodajo, po kateri lahko nekatere aktivnosti izvajajo tudi druge osebe, ki nimajo detektivske licence, kar postavlja detektive z licenco v neugoden položaj.

Praktična uporabnost

Ugotovitve inšpekcijskega nadzora lahko detektivom koristijo za izogibanje najpogostejšim kršitvam zaradi nepoznavanja ali nerazumevanja zakonskih določil. Poleg omenjenega lahko Detektivska zbornica RS ugotovitve uporabi pri oblikovanju predlogov sprememb zakonskih in podzakonskih predpisov na področju detektivske dejavnosti.

KOGNITIVNI INTERVJU

BERNARDA ŠKRABAR

Namen prispevka

Prispevek je namenjen strokovni javnosti in preiskovalcem, ki opravljajo razgovore oziroma intervjuje ter bodo lahko z znanjem učinkovitejše izvajali intervjuje in z njimi pridobili več kvalitetnih informacij. Namen prispevka je tudi opozoriti na problematiko neznanstvenih pristopov k opravljanju intervjujev in opozoriti na posledice, ki niso samo napačno zbrane informacije, ampak lahko vodijo vse do izsiljenih priznanj ter posledično kazenskih sankcij za nedolžne osebe.

Metode

Uporabili smo deskriptivno metodo, s pomočjo katere smo predstavili dosedanja teoretična spoznanja na področju, ki ga raziskujemo in pa metodo iskanja virov in analize tekstov, s katero smo zajeli strokovne znanstvene članke domačih in tujih virov na področju, ki ga raziskujemo.

Ugotovitve

Intervju je bistveno orodje pri delu preiskovalcev, tako v javnem kot v zasebnem sektorju. Pri opravljanju intervjujev je velik problem, da večina preiskovalcev ni usposobljenih za opravljanje intervjujev, ali pa imajo opravljena le osnovna usposabljanja, slednja pa v večini temeljijo na pripovedovanju anekdot iz izkušenj starejših preiskovalcev, napačnih konceptih, izkušnjah, predvidevanjih in teorijah, ki niso znanstveno podprte in so neprimerne, nezadostne in nezadovoljive. Za dobro opravljanje intervjujev potrebujemo protokole, ki so osnovani na znanstvenih podlagah. Enega takšnih protokolov nam ponuja ravno kognitivni intervju.

Praktična uporabnost

Prispevek nam odstre možnosti, ki so nam na razpolago, pa se jih morda do sedaj nismo zavedali. Pri opravljanju intervjujev gre za specifično in zelo občutljivo področje delovanja, za katerega mora biti preiskovalec temeljito pripravljen ter imeti mora visoko stopnjo usposobljenosti.

VPLIV SPLOŠNE UREDBE O VARSTVU OSEBNIH PODATKOV (GDPR) NA DETEKTIVSKO DEJAVNOST V REPUBLIKI SLOVENIJI

ŽIGA PRIMC, MATEJA ŠOBER AŽMAN, POLONA HRASTNIK, MIHA DVOJMOČ

Namen prispevka

Najbolj vroča tema zadnjih nekaj mesecev poraja številna vprašanja tudi v detektivskih vrstah. Pred prihodom 25. maja želimo detektivom ponuditi odgovore na vprašanja v zvezi z dotično zakonodajo in jim pomagati, da se uspešno pripravijo na nekatere novosti.

Metode

S pomočjo deskriptivne metode in analize vsebine pisnih virov smo analizirali obstoječo slovensko in evropsko zakonodajo v povezavi s področji, na katerih delujejo detektivi. Informacije iz realnega okolja smo pridobili s pomočjo vprašalnika, ki smo ga razposlali detektivom z licenco preko DeZRS.

Ugotovitve

GDPR za detektive ne pomeni bistvene spremembe pri njihovem delu v okviru zakonodaje, vseeno pa strožje kriterije določa na področju poslovanja in izvajanja marketinških aktivnosti. Detektivi so nena- zadnje tudi podjetniki, ki morajo spoštovati tudi druge zakone poleg ZDD-1.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava se osredotoča na relativno majhno skupnost detektivov v Sloveniji in je ni mogoče uporabiti v drugih gospodarskih dejavnostih.

Praktična uporabnost

Detektivi dobijo konkretne informacije in napotke za morebitne popravke ali nadgradnjo svojih obstoje- čih poslovnih praks za doseg skladnosti z GDPR.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Osveščanje detektivov na področju ene izmed najpomembnejših evropskih zakonodaj zadnjih let je izje- mnega pomena za nadaljnje kakovostno delo predstavnikov te stroke.

DETEKTIVSKA DEJAVNOST V RS – ANALIZA TRENUTNEGA STANJA, SMERI PRIHODNJEGA RAZVOJA IN SPREMEMBE NORMATIVNO-PRAVNE UREDITVE

ANDREJ SOTLAR, MAJA MODIC, MIHA DVOJMOČ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstavitev rezultatov raziskave »Detektivska dejavnost v Republiki Sloveniji – analiza trenutnega stanja, smeri prihodnjega razvoja in spremembe normativno-pravne ureditve«.

Metode

Skozi pregled literature, zakonodaje, strokovnih mnenj, prakse in intervjuje s ključnimi deležniki je bilo proučeno trenutno stanje na področju detektivske dejavnosti v RS. Na podlagi tega so predlagane strateške spremembe na področju izvajanja upravičenj, preprečevanja nezakonite konkurence in nedovoljenih posegov v pravice in svoboščine prebivalcev. Proučene so bile možnosti uporabe detektivov na širšem področju izvajanja policijske dejavnosti in kazenskega pravosodja in pripravljen predlog potrebnih normativno-pravnih sprememb.

Ugotovitve

Detektivska dejavnost je zelo natančno regulirana gospodarska dejavnost, ki jo opravlja približno 85 detektivov z licenco. Zaradi dostikrat preširokega razumevanja detektivske/poizvedovalne dejavnosti obstaja možnost, da se v praksi pojavljajo tudi pravne osebe in posamezniki, ki posegajo na področja dela detektivov, vendar pri tem ne izpolnjujejo strogih pogojev, ki veljajo za detektive, niti niso deležni ustreznega nadzora. Zato ne predstavljajo samo nelojalne konkurence detektivom, ampak pomenijo tudi potencialno grožnjo človekovim pravicam in svoboščinam. Z manjšimi zakonskimi spremembami bi bilo mogoče izboljšati trenutno stanje.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava se nanaša na razmere in ureditev v Sloveniji.

Praktična uporabnost

Ugotovitve so uporabne tako za nadaljnji razvoj detektivske dejavnosti kot tudi za pripravo potrebnih zakonskih sprememb.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve so pomembne tako za detektive in Detektivsko zbornico RS kot za regulatorje, nadzornike in potencialne naročnike detektivskih storitev ter tudi za civilno družbo.

INFORMACIJSKA VARNOST

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

AKTUALNI ELEMENTI ZAGOTAVLJANJA KIBERNETSKE VARNOSTI

IGOR BERNIK

Namen prispevka

Predstavljamo aktualne elemente zagotavljanja kibernetске varnosti, ki je odvisna od aktualnega dogajanja na nivoju groženj. Predstavljeni so pristopi k zmanjševanju ali izogibanja tveganjem.

Metode

S študijo aktualnih primerov ogrožanj in izvedenih kibernetских napadov, ki so vodili v kibernetско varnostne incidente, so predstavljeni trenutni (ne) varnostni trendi v kibernetском prostoru. Na podlagi primerov so sintetizirani predlogi ukrepov.

Ugotovitve

Prikazani so ukrepi za zmanjševanje vpliva groženj na osebno in organizacijsko kibernetско varnost in preprečevanje vpliva izvajalcev kibernetске kriminalitete na posameznika in organizacije ter posredni vpliv na splošno varnost.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitve izhajajo iz trenutnega pregleda stanja. Uporabnost prikazanih rezultatov je relevantna omejen čas, saj se spremembe na ravni ogrožanja v kibernetском prostoru dogajajo praktično na dnevnem nivoju.

Praktična uporabnost

Predstavljeni podatki in rezultati so praktično uporabni za poznavanje in razumevanje ogrožanja v kibernetском prostoru. Na podlagi poznavanja in razumevanja pa se izvedejo dejanski tehnični, procesni ali organizacijski ukrepi, ki zmanjšujejo tveganja uresničitve poznanih groženj.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je izviren zaradi časovne aktualnosti. Obenem vodi v razmislek deležnikov, ki uporabljajo kibernetский prostor; tako na osebнем kot organizacijskem nivoju, v smer potrebnih ukrepov za izogibanje informacijskovarnostnim incidentom in posledično dvigu zavedanja in opremljenosti z zaščitnimi mehanizmi za višjo stopnjo kibernetске varnosti.

VARNOSTNI IZZIVI ODPRTEGA BANČNIŠTVA PO RTS

ANŽE ZALETEL

Namen prispevka

Namen prispevka je preučiti in predstaviti varnostne izzive, ki jih prinaša t. i. odprto bančništvo. Na odprto bančništvo in varnostne zahteve ter izzive bomo gledali z vidika EBA tehničnega standarda (RTS) za močno avtentikacijo in varno komunikacijo po direktivi PSD2, ki stopa v veljavo 14.9.2019.

Metode

Ugotovitve, predstavljene v prispevku, temeljijo na uporabi deskriptivne metode, s katero smo sprva preučili in zapisali glavne ugotovitve tehničnega standarda RTS ter ga primerjali z rešitvami, ki jih nudijo ponudniki varnostnih rešitev. Poleg varnostnih rešitev in izzivov predstavljamo tudi morebitna varnostna tveganja, ki jih bo uvedba odprtega bančništva prinesla na področje elektronskega in kartičnega poslovanja.

Ugotovitve

Ugotavljamo, da obstajajo številni varnostni in funkcionalnostni izzivi, s katerimi se bodo srečevali ponudniki odprtega bančništva. Z vidika varnostnih izzivov se je potrebno zavedati, da nov koncept bančništva predstavlja odmik od klasičnega bančništva, kot smo ga poznali do sedaj, ker omogoča novim ponudnikom (ki niso finančne ustanove) možnost opravljanja določenih bančnih storitev. Z večanjem števila ponudnikov bančnih storitev se večajo tudi varnostna tveganja posameznega uporabnika. Predvsem mislimo na povečanje možnosti zlonamernih aplikacij in programov, ki bi pod pretvezo legitimnega delovanja, zbirali podatke o uporabnikih ter opravljali plačila. Prav tako ugotavljamo, da trenutno ne obstaja konsenz glede prijave uporabnika ter podpisa morebitnih transakcij.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek s področja pregleda varnostnih izzivov odprtega bančništva je pomemben z vidika predstavitve področja širšemu občinstvu ter z vidika prikaza varnostnih izzivov, ki jih odprto bančništvo prinaša.

VARNOST FINANČNIH APLIKACIJ V OPERACIJSKEM SISTEMU ANDROID

BRANKO MILIČEVIĆ

Namen prispevka

Namen prispevka je prikaz rezultatov varnostne analize (iskanje varnostnih pomanjkljivosti) večjega števila finančnih mobilnih aplikacij v operacijskem sistemu android, ki smo jo izvajali v letu 2018. Z raziskavo želimo prikazati stanje na področju varnosti mobilnih aplikacij.

Metode

Ugotovitve so bile pridobljene s statično ter deloma dinamično analizo oz. s kombiniranjem obstoječih orodij za analizo aplikacij, ki iščejo varnostne pomanjkljivosti, ter ugotovitvami do katerih smo prišli pri delu na SIQ Ljubljana, kjer izvajamo varnostne pregled oz. tako imenovane penetration teste. Ugotovitve temeljijo na priporočilih dobre prakse ter priznanih metodologijah.

Ugotovitve

Razvijalci večinoma ne sledijo primerom dobre prakse, poskrbijo le za najnujnejše oz. minimalne varnostne ukrepe. V nekaterih primerih pa ne zagotovijo niti minimalne varnosti.

Omejitve/uporabnost raziskave

Pri raziskavi smo bili zakonsko omejeni le na analizo namestitvenega paketa same mobilne aplikacije brez vdornih testov na strežniškem delu, saj se zato potrebuje dovoljenje. Orodje se lahko uporabi za nadaljnje raziskovanje na ostalih vrstah aplikacij npr. health aplikacije.

Praktična uporabnost

Izdelamo orodje za iskanje varnostnih pomanjkljivosti pri aplikacijah je kasneje lahko v pomoč razvijalcem, uporabnikom ter navsezadnje tudi poslovnim subjektom oz. kupcem tovrstnih aplikacij.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Dotična tema oz. upoštevanje primerov dobre prakse in varnostnih priporočil bi bistveno pripomoglo k varnosti mobilnih aplikacij s tem pa varnosti uporabnikom ter podjetjem. Posledično bi se zmanjšala škoda, ki nastane zaradi različnih vdorov, ki so posledica izkoriščanja varnostnih pomanjkljivosti ter sam obseg uspešno izvedenih kaznivih dejanj.

AKTIVNI VARNOSTNI UKREPI V KIBERNETSKEM PROSTORU – POGLED Z VIDIKA SAMOZAŠČITE

ANŽE MIHELČ, SIMON VRHOVEC

Namen prispevka

Nenehen razvoj informacijsko-komunikacijskih tehnologij prinaša novosti, ki jim obstoječi pravni sistemi le s težavo sledijo. Prispevek opozarja na pomembnost in učinkovitost kibernetškega protinapada kot skrajnega aktivnega varnostnega ukrepa na eni strani in njegove raznovrstne nevarnosti na drugi. V prispevku tako predstavljamo klasifikacijo varnostnih ukrepov glede na njihov namen ter skušamo začrtati ločnico med nedvoumno dovoljenim in prepovedanim samozaščitnim ukrepanjem organizacij.

Metode

Prispevek predstavlja teoretično-kvalitativni pristop k identifikaciji in opredelitvi problema skozi pregled strokovne in znanstvene literature ter kritične primerjalne analize.

Ugotovitve

Zagotavljanje varnosti v organizacijah ne more sloneti le na splošnih pravnih institutih samozaščite, kar v materialnem svetu nedvoumno dokazujejo pravna pravila s področja zasebnega varovanja. Pomembnost zagotavljanja varnosti v kibernetškem prostoru ni nič manjša kot v materialnem svetu, a trenutna pravna ureditev ne daje jasnih odgovorov, s kakšnimi sredstvi in pod kakšnimi pogoji je samovarovanje v kibernetškem prostoru sprejemljivo. Odpira se namreč vprašanje, ali lahko kibernetška varnost organizacij sloni zgolj na temeljih silobrana. Ni namreč jasno, ali sme branitelj uporabiti kibernetški protinapad, npr. v obliki namenske izdelave programske opreme z namenom identifikacije napadalca in/ali uničenja vira ogrožanja v hipotetičnem primeru, ko bi istočasen, stvaren in protipraven napad lahko ustvaril uničujoče posledice za organizacijo. Takih ukrepov obstoječa zakonodaja namreč ne podeljuje niti policiji niti zasebnovarnostnim službam.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek predstavlja zlitje dveh v osnovi zelo različnih področij, prava in informatike, z namenom višanja medsebojnega razumevanja, ki je neizogibno potrebno za iskanje boljših rešitev, ki bodo družbeno stvarnost zaščitile pred različnimi oblikami groženj, ki se pojavljajo v kibernetškem prostoru.

IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ IN PENOLOGIJA

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC RS V VLOGI DRŽAVNEGA PREVENTIVNEGA MECHANIZMA

IVAN ŠELIH

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti izvajanje nalog in pooblastil državnega preventivnega mehanizma (DPM) po Opcijskem protokolu h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Opcijski protokol) v Republiki Sloveniji. Te so bile z Zakonom o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju v letu 2006 zaupane Varuhu človekovih pravic RS (Varuh), s sodelovanjem z izbranimi nevladnimi organizacijami.

Metode

Uporabljena je deskriptivna metoda, s katero je opisan prenos Opcijskega protokola v naš pravni sistem oziroma vzpostavitev mehanizma za preprečevanje mučenja in drugih oblik slabega ravnanja z ljudmi, ki jim je bila odvzeta prostost v naši državi. Opisan je tudi način dela DPM ter njegove glavne ugotovitve in dosežki.

Ugotovitve

Ugotovitve in predlogi ter priporočila za izboljšanje stanja, ki jih daje pri izvajanju nalog in pooblastil DPM, v praksi dobijo tudi odmev v izboljšanju pogojev in ravnanju z osebami, ki jim je odvzeta prostost. S tem svojim delovanjem Varuh pomembno prispeva k izboljšanju položaja oseb, ki jim je odvzeta prostost in uveljavljanju mednarodnih standardov za ravnanje z osebami, ki jim je odvzeta prostost. Najpomembnejši pa je pri tem preventivni učinek obiskov, katerih namen je preprečiti mučenje ali drugo grdo ravnanje, še preden se zgodi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je namenjen vsem organom, ki jih DPM lahko obiskuje, pa tudi širši strokovni in drugi javnosti, s čimer prispeva njenemu ozaveščanju in promociji izvajanja te dejavnosti Varuha, ki temelji predvsem na rednih obiskih krajev odvzema prostosti.

ZAZNAVA LEGITIMNOSTI PRI OBSOJENCIH – KVALITATIVNA ŠTUDIJA V SLOVENSKIH ZAPORIH

ROK HACIN, GORAZD MEŠKO

Namen prispevka

V prispevku se osredotočamo na preučevanje zaznave legitimnosti zaporskega osebja pri obsojencih, ki vpliva na njihovo podrejanje avtoriteti – zaporskim delavcem. Hkrati izpostavljamo razlike med instrumentalnim in normativnim podrejanjem obsojencev v slovenskih zaporih.

Metode

Za potrebe študije smo v obdobju od oktobra 2015 do marca 2016 opravili strukturirane intervjuje s 193 polnoletnimi obsojenci iz vseh zaporov in prevzgojnega doma. Strukturirane intervjuje smo analizirali z uporabo Meščeve (1998) štiristopenjske analize: 1) urejanje materialov, 2) določitev enot kodiranja, 3) odprto kodiranje in 4) izbor relevantnih konceptov in kategorij.

Ugotovitve

Ugotovili smo, da distributivna pravičnost, postopkovna pravičnost, kvaliteta odnosov med obsojenci in zaporskim osebjem ter učinkovitost zaporskega osebja vplivajo na zaznavo legitimnosti zaporskega osebja pri obsojencih. Večina obsojencev se podreja avtoriteti iz strahu pred sankcijami oziroma zaradi obetov ugodnosti, kar kaže na instrumentalno podrejanje.

Omejitve

Iskrenost obsojencev predstavlja glavno omejitev študije. Zaradi strahu pred razkritjem odgovorov obstaja možnost, da so obsojenci podali socialno zaželene odgovore v procesu intervjuvanja.

Praktična uporabnost

Ugotovitve študije dajejo vpogled v kompleksnost odnosov med obsojenci in zaporskim osebjem ter hkrati predstavljajo izhodišče za nadaljnjo razpravo ter morebitne spremembe v usposabljanju zaporskih delavcev in njihovem obravnavanju obsojencev.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Študija predstavlja prvo kvalitativno študijo o zaznavah legitimnosti zaporskega osebja pri obsojencih, ki je potekala v vseh slovenskih zaporih in prevzgojnem domu.

KADROVSKA STRUKTURA IN GIBANJE ZAPOSLOVANJA ZAPORSKIH DELAVCEV V SLOVENIJI

JERICA LIPEC, ROK HACIN

Namen prispevka

V prispevku se osredotočamo na preučevanje kadrovske strukture in zaposlovanja zaporskih delavcev v Sloveniji. Hkrati izpostavljamo povezanost med trendi zapiranja in gibanja zaposlovanja ter obremenjenostjo zaporskih delavcev.

Metode

Za potrebe študije smo analizirali statistične podatke Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij o kadrovski strukturi slovenskih zaporskih delavcev in obremenjenosti (številu opravljenih nadur) ter jih primerjali s številom zaprtih oseb v obdobju 2010-2016.

Ugotovitve

V obdobju 2010-2016 je število zaporskih delavcev upadlo, hkrati pa se je število zaprtih oseb povečalo (s 1.131 na 1.377 zaprtih oseb). Število pravosodnih policistov je v obravnavanem obdobju naraslo s 419 na 520 zaposlenih. Povečalo se je tudi število pedagogov, psihologov, socialnih delavcev, medtem ko je število drugih strokovnih delavcev upadlo. Število opravljenih nadur je skozi celotno obdobje ostalo visoko, kar opozarja na pomanjkanje usposobljenega kadra in preobremenjenost zaporskih delavcev.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejeno število dostopnih statističnih podatkov predstavlja glavno omejitev študije.

Praktična uporabnost

Ugotovitve študije izpostavljajo problematiko kadrovanja v slovenskem zaporskem sistemu ter predstavljajo izhodišče za nadaljnjo raziskovanje in morebitne spremembe v politiki zaposlovanja.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Študija predstavlja prvo raziskavo o kadrovski strukturi in gibanju zaposlovanja zaporskih delavcev v Sloveniji.

VPLIV DRUŽINE IN SOCIALNE MREŽE V PROCESU REHABILITACIJE NASILNIH IN EKSTREMISTIČNIH STORILCEV KAZNIVIH DEJANJ

VANJA JAKOPIN

Namen prispevka

Družine in socialne mreže vplivajo na rehabilitacijo in resocializacijo storilcev kaznivih dejanj. Njihov vpliv je lahko tako pozitiven kot negativen. Pomembno se je zavedati, da je vpliv dejavnikov ključen v procesu resocializacije tudi pri radikaliziranih storilcih. V povezavi s tem je potrebno tudi aktivno delo s svojci tovrstnih storilcev.

Metode

Na podlagi pregleda dobrih praks zaporov iz drugih držav in raziskav na tem področju ter osebnih izkušenj z delom z obsojenci, je izpostavljena pomembnost vključevanja družine in obsojenčeve socialne mreže tekom prestajanja kazni zapora, predvsem v procesu uspešnejše resocializacije. Kar lahko seveda pozitivno vpliva tudi na ekstremistične zapornike.

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo, da tovrstno vključevanje pozitivno vpliva na resocializacijo zapornikov, njihovo vedenje tekom prestajanja kazni zapora, boljšega sodelovanja s strokovnimi službami v zaporu in zmanjšanja pojava prizonizacije in v posebnih primerih lahko tudi radikalizacije.

Omejitve/uporabnost raziskave

Trenutno v Sloveniji ni uveljavljene prakse za delo z radikaliziranimi zaporniki, a so nam lahko zgled izkušnje ostalih držav.

Praktična uporabnost

Zavedanje in predhodna pripravljenost na izvajanje tovrstne prakse, je v takih primerih nujno potrebna in zato je prav, da je kader predhodno usposobljen in pripravljen za tako delo ter tudi obstojijo primerne podporne službe za svojce.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Zavedati se pomembnosti pojava radikalizacije in primernega soočanja ter dela z njo, je izrednega pomena. Vključenost družine in socialne mreže je v procesu resocializacije in reintegracije ključna za zaprte osebe in zato se je potrebno zavedati, da je na tem področju potrebno vložiti veliko dela in energije.

PROBACIJA V SLOVENIJI – VČERAJ, DANES, JUTRI

EMANUEL BANUTAI, DANIJELA MRHAR PRELIČ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti ključne izkušnje ob vzpostavitvi prvega nacionalnega organa na področju izvrševanja alternativnih sankcij pri nas, umestiti Upravo za probacijo (UPRO) na trenutni evropski probacijski zemljevid in predstaviti izzive, s katerimi se bo sistem soočal v bodoče.

Metode

Primarno je bil opravljen sistematičen pregled domače in tuje literature s področja probacije, sledila je mednarodna primerjava s študijskimi obiski ter analiza obstoječega stanja pri nas. S pomočjo deduktivne metode so se oblikovali ključni dokumenti vzpostavitve in razvoja sistema probacije v Sloveniji.

Ugotovitve

Ideja o ustanovitvi probacije je 'tlela' že nekaj let, vendar so bili ključni koraki storjeni šele v zadnjih letih. Z ustanovitvijo UPRO je Slovenija pridobila enovito nacionalno probacijsko službo, kot jo poznajo drugod po Evropi. Vrsta probacijskih aktivnosti, ki so jih doslej izvrševali drugi, zlasti centri za socialno delo, je sedaj prešla v izvrševanje specializirane strokovne institucije. Ocenjuje se, in praksa iz tujine to potrjuje, da se s tem poveča učinkovitost izvrševanja skupnostnih sankcij in zagotovi celovita obravnava obsojencev, da se zmanjša tveganje ponovitvene nevarnosti in razbremenijo zapori ter da se poveča splošna varnost v družbi.

Praktična uporabnost

Ustanovitev takšnega organa je bila nujna in potrebna. Ta korak pozdravljajo številni deležniki v procesu kazenskega pravosodja, vključno z Varuhom človekovih pravic. Prispevek izpostavlja tudi nekatere izzive, s katerimi se bo morala probacija soočiti v prihodnje, in tukaj je ključno sodelovanje z vsemi deležniki v okolju.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek v retrospektivi osvetli ključne trenutke razvoja probacije v Sloveniji, umesti sistem probacije v širše lokalno okolje ter pri tem izpostavi izhodišča, ki bodo pomembna za prihodnji razvoj stroke.

SODOBNE TEHNOLOGIJE NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

ANALIZA POBUD PREBIVALCEV K IZBOLJŠANJU VARNOSTI V LJUBLJANI

MAŠA LIKEB NENEZIČ, KAJA PRISLAN

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti ugotovitve analize pobud meščanov Mestne občine Ljubljana glede varnostnih problemov, ki jih opažajo v skupnostih, v katerih živijo ali delajo. V prispevku izpostavljamo pomembnost sodelovanja prebivalcev z občinskimi organi pri zagotavljanju večje varnosti in prikazujemo način kako zagotoviti izboljšanje kvalitete življenja v mestih.

Metode

Izvedena je bila sistematična analiza pobud prebivalcev, ki so bile v letu 2017 podane na spletnem portalu »Servis pobude meščanov« Mestne občine Ljubljana. Na podlagi kvantitativne in kvalitativne analize pobud smo identificirali temeljne probleme, ki jih zaznavajo prebivalci na področju varnosti in ugotovili, kako se na pobude odziva mestna občina.

Ugotovitve

Ugotavljamo, da meščani Mestne občine Ljubljana aktivno sodelujejo in s predlogi prispevajo k izboljšanju varnosti. V letu 2017 so največ pobud podali v rubriki povezani z ureditvijo prometa, na področju varnosti pa je največ pobud povezanih z izgradnjo hitrostnih ovir, pločnikov in prehodov za pešce. Prav tako izpostavljajo problematiko kršenja javnega reda in miru ter kraje koles.

Omejitve/Uporabnost raziskave

Ugotovitve analize pobud glede konkretnih varnostnih problemov so uporabne za prebivalce in upravljavce varnosti na občinskem nivoju, kakor tudi za ostalo zainteresirano in strokovno javnost. V prispevku predstavljen način vključevanja prebivalcev v reševanje lokalnih problemov predstavlja primer dobre prakse spremljanja potreb skupnosti za vse občine. Čeprav je analiza omejena zgolj na Mestno občino Ljubljana, je ta spletni servis zaradi razširjenosti uporabe in dostopnosti podatkov trenutno najbolj uporaben portal za tovrstne analize.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek opozarja na pomembnost poznavanja stališč prebivalcev za uspešno reševanje problemov v lokalnih skupnostih in skozi primer dobre prakse prikazuje način zagotavljanja večje participacije prebivalcev na nivoju občine.

TRENDI NA PODROČJU NAPOVEDNEGA POLICIJSKEGA DELA

ANDREJ BRAČKO, KAJA PRISLAN

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti napovedno policijsko delo, ki poteka na podlagi analize masovnih podatkov, s poudarkom na tehnologijah, ki napovedujejo čas in lokacijo določene vrste kriminalitete. V prispevku so poleg osnovnih funkcionalnosti tovrstnih tehnologij predstavljene normativne dileme glede njihove uporabe, stopnja natančnosti ter zanesljivosti in dejanska uporaba v praksi.

Metode

Pri ugotavljanju normativnih izzivov in praktične uporabnosti tehnologij je bila uporabljena analiza znanstvenih in strokovnih virov, pri analizi njihove funkcionalnosti in zanesljivosti pa komparativna analiza obstoječih rešitev na trgu.

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo, da so tehnologije za napovedovanje kriminalitete trenutno uporabne kot dopolnitev tradicionalnim metodam analiziranja kriminalitete, kot sta kartiranje in identifikacija vročih točk s pomočjo geografskih informacijskih sistemov. Zaradi nedorečenosti pravnih okvirjev in nejasnosti glede zanesljivosti napovednih algoritmov je njihova uporaba šele v fazi testiranja, napovedi pa kažejo, da bi lahko v prihodnosti prešle v stalno prakso na področju policijske dejavnosti.

Omejitve/uporabnost raziskave

Ker so tovrstne tehnologije šele v razvojnem obdobju, je malo raziskav, ki bi poročale o njihovi uporabnosti, zato je o zanesljivosti in učinkovitosti težko podajati trdne zaključke. Kljub temu primeri iz prakse kažejo na določene pozitivne učinke, ki prispevajo k lažjemu načrtovanju in organizaciji policijskega dela. Z namenom zagotovitve nepristranskih sklepov smo analizirali različne vire in raziskave ter predstavili tako prednosti in slabosti, kakor tudi dileme o katerih poroča stroka.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve prispevka so uporabne za vse, ki proučujejo, ali delujejo na področju policijske dejavnosti, predvsem pa subjekte, ki se ukvarjajo z analitičnimi metodami, saj pojasnjujejo potenciale in omejitve napovednih tehnologij, hkrati pa je iz tega razvidna tudi smiselnost uporabe v Sloveniji.

PAMETNA MESTA IN KRIMINALISTIČNOOBVEŠČEVALNA DEJAVNOST

KAJA PRISLAN, BOŠTJAN SLAK

Namen prispevka

S prispevkom prikazujemo potenciale, ki jih imajo pametna mesta na področju policijske dejavnosti s poudarkom na razvoju kriminalističnoobveščevalne in obveščevalno vodene policijske dejavnosti.

Metode

Na podlagi pregleda sodobnih trendov, primerov dobrih praks in analize zmogljivosti tehnologij, ki soustvarjajo pametna mesta, smo identificirali njihovo uporabno vrednost za učinkovitejše izvajanje sodobnih oblik policijske in kriminalistične dejavnosti.

Ugotovitve

Pametna mesta, s pomočjo raznoterih informacijsko-komunikacijskih tehnologij, akumulirajo enormne količine podatkov, ki jih lahko z ustrežno analizo pretvorimo v informacije, uporabne za učinkovitejše izvajanje policijske dejavnosti. Na drugi strani pa lahko v okviru policijskega dela usmerjenega v reševanje problemov in z obveščevalno vodeno policijsko dejavnostjo pridobimo izhodišča za določanje potreb po teh tehnologijah – na primer ugotovimo preliminarne lokacije za namestitve senzorjev, sistemov in človeških virov, ki predstavljajo ogrožje pametnega mesta. S pomočjo zbranih podatkov bi lahko izvajali boljše situacijske, vedenjske, socialne in vzročno-posledične analize, ki bi prispevale k ustvarjanju novih znanj glede varnostnih pojavov. Ker se pri takšnem zbiranju in obdelovanju podatkov soočamo z izzivi zagotavljanja zasebnosti in varstva osebnih podatkov morajo sistemi in tehnologije pametnih mest delovati nediskriminatorno in neosredotočeno na posameznika.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Čeprav je prispevek teoretske in pregledne narave, obravnava aktualno temo in v Sloveniji odpira nov pogled o potencialih pametnih mest skozi prizmo kriminalističnoobveščevalne, obveščevalno vodene in v probleme usmerjene policijske dejavnosti. Ugotovitve so uporabne za policijske in druge preiskovalce varnostnih dogodkov, raziskovalce pametnih mest in pravne strokovnjake, ki se bodo v prihodnje srečevali s problematiko postavljanja normativnih okvirov, znotraj katerih bodo delovali sodobni preiskovalni organi in upravljalci pametnih mest.

DIGITALIZACIJA IN VARNOST PROMETA

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

IMPLEMENTACIJA SPLOŠNE UREDBE O VARSTVU OSEBNIH PODATKOV (GDPR) Z DOBRIMI PRAKSAMI

IDA MAJERLE, BLAŽ MARKELJ

Namen prispevka

S pomočjo prispevka želimo predstaviti rešitve pri implementaciji Splošne Uredbe o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju Uredba) z dobrimi praksami, ki jih bodisi podjetja in organizacije že uporabljajo bodisi jih lahko uporabijo za doseg skladnosti. Med dobre prakse, med drugim spadajo standard ISO/IEC 27001, privzeto varstvo osebnih podatkov, večja ozaveščenost zaposlenih in postopki rednega testiranja, ocenjevanja ter vrednotenja.

Metode

Do ugotovitev smo prišli s celostnimi vzpostavitvami skladnosti z Uredbo v številnih podjetjih in organizacijah. Le-te smo opravljali pri organizaciji SIQ Ljubljana ter s sodelovanjem na različnih konferencah, kjer so svoje vidike predstavljali tudi zaposleni v podjetjih, ki se prav tako ukvarjajo z varstvom osebnih podatkov.

Ugotovitve

Podjetja, ki obdelujejo veliko osebnih podatkov ali celo posebne vrste osebnih podatkov, morajo sprejeti razne organizacijske in tehnične ukrepe, da zajamejo celovito skladnost z Uredbo. Implementacija mora biti sistematična, in sicer morajo biti zajeti vsi poslovni procesi in oddelki v podjetjih. Vsekakor ne more biti za vzpostavitev skladnosti zadolžena samo ena oseba, namreč poudarek je na sodelovanju z odgovornimi za posamezne procese (npr. vodje oddelkov, služb), sistemskimi skrbniki in ostalimi zaposlenimi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Tema je bistvenega pomena za višanje pomembnosti zasebnosti tako pri posameznikih kot v podjetjih in organizacijah, ki se srečujejo z obdelavo osebnih podatkov. Glede na to, da se bo obdelava osebnih podatkov sorazmerno s tehnološkim napredkom, samo še povečevala, je ključna vzpostavitev regulativ in zakonskih omejitev, ki so v prvi vrsti namenjene zaščiti posameznikom in omejitvi brezpredmetnih obdelav osebnih podatkov. Prav tako se na ta način vsaj posredno zatre, oziroma omeji obdelavo podatkov za tržne namene.

ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI V KONVERGENTNIH OMREŽJIH

RUDOLF SUŠNIK

Namen prispevka

Razvoj komunikacijske tehnologije pete generacije (5G) omogoča, da bodo omrežja 5G sposobna poleg komercialnih potreb prevzeti tudi funkcije, ki jih danes zagotavljajo zasebna omrežja za kritične komunikacije in omrežja za podporo delovanju kritične infrastrukture. Tovrstna zasebna omrežja danes temeljijo na namenski infrastrukturi, ki žal vsebinsko ponuja precej omejen nabor storitev. Enotna oz. konvergentna infrastruktura 5G bo pokrila praktično vse potrebe družbe: širokopasovne komunikacije za množično uporabo, kritične komunikacije, komunikacije med napravami. S konceptom virtualizacije zagotovimo neodvisnost delovanja posameznih storitev. Ker tak pristop odpira tudi varnostna tveganja, to zahteva neprestan nadzor in pravočasno ter učinkovito ukrepanje. V prispevku predstavljamo aktualno stanje na tem področju in predviden razvoj tehnologije, pri čemer se opiramo zlasti na rezultate lastnih raziskav.

Metode

Predstavljeni rezultati so utemeljeni na podlagi deskriptivne in komparativne analize raziskav ter strokovnih virov.

Ugotovitve

Razvoj tehnologije omogoča zasnovo novega koncepta konvergentne infrastrukture, ki poleg ekonomske učinkovitosti omogoča nove storitve in razvoj novih operativnih postopkov na področjih, ki so odvisni od komunikacij.

Omejitve/uporabnost raziskave

Predstavljamo odprta vprašanja in dileme, ki so zaradi novosti še predmet raziskav, posledično pa nimajo jasnih oziroma enoznačnih odgovorov.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Čeprav je uporabnost predstavljenega koncepta znana in se ponekod v svetu že uveljavlja, na ostalih območjih, vključno s Slovenijo, diskusije na to temo še potekajo. Prispevek celovito povzema ugotovitve več različnih raziskav, z namenom, da deležniki z različnih področjih prepoznajo motiv in cilje koncepta, ki ga omogoča konvergentno omrežje. S prispevkom zato konstruktivno prispevamo k oblikovanju rešitev za prihodnost.

VARNOST INTERNETA STVARI KOT KLJUČNI GRADNIK VARNEGA AVTOMATIZIRANEGA PROMETA

MIHA OZIMEK

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti standard IEC 62443, ki je mednarodni standard za varnost sistemov interneta stvari (v nadaljevanju angl.: IoT) in spletno povezljivih naprav, kar pomeni, da se bo uporabljal povsod tam, kjer je potrebno skrbeti za varnost spletno povezljivih naprav, med katere vedno bolj spadajo tudi avtomobili oziroma naprave, ki nam omogočajo mobilnost.

Metode

Pri preverjanju varnosti se izvaja seznam testov poleg IEC 62443 tudi po OWASP metodologije za IoT, ki v celoti pokrivajo najpogostejše identificirane ranljivosti tovrstnih naprav. Z upoštevanjem teh priporočil se zagotovi visok nivo varnosti spletno povezljive naprave.

Ugotovitve

Standard IEC 62443 je izpeljan iz standarda serije ISO / IEC 27000 in je v celoti prilagojen okolju spletno povezljivih naprav ter avtomatiziranih sistemov. S tem bo zagotovljena varnost celotne življenjske poti naprave od proizvodnje, do vgradnje in uporabe ter kasnejšega nadgrajevanja oziroma odprave morebitnih ranljivosti, ki se pojavljajo.

Praktična uporabnost

Standard je oblikovalo Mednarodno združenje za avtomatiko (www.isa.org) in ponuja organizacijam način za izboljšanje kibernetске varnosti spletno povezljivih naprav. Pričakuje se, da bo standard uporabljen pri vseh proizvajalcih avtomobilov. Prispevek tako predstavlja enega od novih pristopov k varovanju IoT naprav.

eCALL – SAMODEJNI KLIC V SILI

GORAZD NOVAK

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti storitev eCall in njen prispevek k večji varnosti v cestnem prometu. V skladu z zakonodajo EU morajo biti vsi novi tipi osebnih in lahkih gospodarskih vozil opremljeni z napravo za samodejni klic v sili eCall, ki uporablja tehnologijo GPS. Ob težji prometni nesreči vgrajena eCall naprava samodejno pokliče najbližji klicni center 112 in posreduje potrebne podatke za organizacijo reševanja. Po pričakovanjih bo storitev občutno zmanjšala število smrtnih žrtev prometnih nesreč in ublažila posledice pri poškodovanih.

Metode

Začetek uvajanja eCall storitve sega v leto 2013, ko je Evropska komisija oblikovala prva dva zakonska predloga. Vzporedno je spodbujala tudi ustvarjanje dobrih praks pri uvajanju eCall storitve skozi projekt HeERO. Projekt je potekal v dveh fazah skozi štiriletno obdobje 2011-2014. Leta 2015 mu je sledil še projekt I_HeERO, katerega namen je bil pripraviti infrastrukturo držav članic EU na uvedbo eCall storitve, ki je s 1. aprilom postala obvezna v vseh državah članicah.

Ugotovitve

Ker je od zakonske uvedbe storitve preteklo šele nekaj tednov, je z eCall napravo opremljenih vozil še zelo malo. S stalno obnovo avtoparka se bo njihovo število nezadržno povečevalo. Naknadno se bo naprava vgrajevala tudi v nekatera varnostno pomembnejša vozila starejših tipov, kot so težki tovornjaki, vozila za prevoz nevarnih snovi in avtobusi. Pomemben vpliv na nadaljnji razvoj storitve pa bodo imele nove tehnologije komunikacijskih omrežij četrte in pete generacije, ki se zelo hitro uveljavljajo.

DIGITALIZACIJA AVTOMOBILOV

BRANE LEGAN

Namen prispevka

Namen prispevka je seznanitev ciljne javnosti o prisotnosti digitalizacije v avtomobilih. Sama raziskava ima cilj spoznavanja pomembnosti digitalizacije avtomobilov v vsakodnevnem življenju, pri čemer ima ključno vlogo razumevanje njene vloge na varnost v cestnem prometu.

Metode

Cilji so doseženi s poznavanjem področja varnosti cestnega prometa, posledic človekovega ravnanja pri udeležbi v prometu in poznavanjem razvoja avtomobilske tehnologije in tehnike, v kateri bo v prihodnosti eno ključnih vlog imela digitalizacije. Glavna metoda je spremljanje in zbiranje podatkov prisotnosti digitalne tehnologije v avtomobilih.

Ugotovitve

Ob spremljanju razvoja digitalizacije skupaj z razvojem ostale tehnologije in tehnike avtomobilov se postavlja v ospredje spoznanje, da je poznavanje prisotnosti digitalne tehnologije v avtomobilih podcenjeno in premalo poznano. Že danes je ta prisotna mnogo bolj, kot pa se mnogi tega zavedajo. S tem se postavlja oz. pojavlja tudi dvom, kako bo ta napredek sprejet v vsakdanjo uporabo pri uporabnikih, voznikih in voznicah. V praksi je namreč še vedno pogosto prisotno prepričanje, da so različni elektronski varnostni in drugi sistemi in naprave za pomoč pri vožnji, kjer osnova digitalna tehnologija, odveč oz. nepotrebni.

Praktična uporabnost

Prispevek ima potrebno praktično uporabnost v cilju spoznavanja in prepoznavanja pomembnosti obstoječe in prihajajoče digitalne tehnologije, ki že in bo še bolj vplivala tako na splošno varnost, kot na samo prometno varnost, v obeh področjih pa imajo različni deležniki svojo vlogo v poznavanju in obvladovanju področja.

VARNOST PODATKOV V PAMETNIH AVTOMOBILIH

GAŠPER ŠKOLC, BLAŽ MARKELJ

Namen prispevka

Prispevek opisuje pametne avtomobile in mobilne naprave ter njuno medsebojno povezljivost. Namen prispevka je pokazati uporabnikovo poznavanje varnosti podatkov ob zgoraj omenjeni tehnologiji.

Metode

Ugotovitve, ki so predstavljene v prispevku, so predstavljene z uporabo deskriptivne metode. Temeljijo na raziskavi, ki je bila izvedena s pomočjo spletnega vprašalnika, ki je bil objavljen na spletnem portalu »1ka.si«.

Ugotovitve

Odsotnost enotne definicije pametnih avtomobilov ter uporabnikovo nepoznavanje stopnje tveganj uporabe pametnih avtomobilov v povezavi z informacijsko varnostnimi grožnjami, prikazuje, da je obravnavana tematika nova. Vozniki avtomobilov se hkrati zavedajo tveganj uporabe pametnega avtomobila, vendar so ta tveganja za njih sekundarnega pomena. Kot največje tveganje vozniki avtomobilov izpostavljajo povezljivost s pametnimi mesti. Poleg človeške napake večje tveganje predstavlja tudi uporaba mobilnih naprav, ki se povezujejo s pametnimi avtomobili.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitev raziskave predstavlja predvsem pomanjkljivo znanje prebivalstva o obravnavani tematiki in njeni problematiki.

Praktična uporabnost

Ugotovitve raziskave omogočajo vpogled v problematiko informacijske varnosti podatkov uporabnikov pametnih avtomobilov in prispevajo k razvoju ozaveščanja uporabnikov omenjene tehnologije.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve prispevka so uporabne za vse voznike in lastnike pametnih avtomobilov ter tudi za proizvajalce pametnih naprav in avtomobilov. Namreč, pretakanje podatkov poteka na nivoju pametnih naprav, razlika je samo v tem, kdo je lastnik posamezne naprave in s kakšno stopnjo informacijsko varnostnega znanja posamezno napravo upravlja.

POLICIJSKA DEJAVNOST

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

ANALIZA PROCESOV DELA POLICISTOV OPERATIVNO-KOMUNIKACIJSKEGA CENTRA PU LJUBLJANA

SARA KANDOLF, BRANKO LOBNIKAR

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti rezultate raziskave o delovnih procesih policistov OKC PU Ljubljana. Analizirali bomo stopnjo samoučinkovitosti in samoocene usposobljenosti za kakovostno vodenje delovnih procesov v okviru nalog OKC.

Metode

Izvedli smo neeksperimentalno raziskovanje, podatke pa smo zbrali s pomočjo vprašalnika z več vsebinskimi sklopi. Pri analizi podatkov smo uporabili opisno statistiko in različne multivariatne metode.

Ugotovitve

Ugotovitve so pokazale, da so policisti OKC PU LJ ne glede na njihovo funkcijo in delovno dobo dobro usposobljeni, sebe pa ocenjujejo kot učinkovite. Ugotovili smo, da delovanje tehnične in programske opreme ne vpliva na zaznavo samoučinkovitosti policistov OKC PU LJ na delovnem mestu. Prav tako na zaznavo samoučinkovitosti policistov OKC PU LJ na delovnem mestu ne vpliva komuniciranje s prijaviteljem ob prijavi dogodka. Rezultati so pokazali, da na zaznavo samoučinkovitosti policistov OKC vpliva kakovost komuniciranja med policisti OKC PU LJ in napotenimi policisti. To pomeni, da boljše kot je komuniciranje med policisti OKC in napotenimi policisti, večja je zaznana samoučinkovitost policistov OKC na delovnem mestu.

Omejitve/uporabnost raziskave

Izvedeno raziskavo bi bilo, če želimo dobiti rezultate, relevantne za celotno policijsko organizacijo, dobro razširiti na vzorec policistov OKC vseh PU.

Praktična uporabnost

Na podlagi opravljene raziskave lahko vodje v OKC prepoznajo potencialne možnosti za vpeljave izboljšav v proces dela na OKC.

Izvirnost/pomembnost prispevka

OKC PU je operativna služba v policiji, ki je ključna za učinkovito izvedbo delovnih procesov napotenih policistov. Ker je javnosti OKC poznan predvsem po svoji interventni številki 113, bo prispevek pripomogel k večji prepoznavnosti procesa dela OKC PU.

REFORME IN RAZVOJ POLICIJSKE DEJAVNOSTI V SLOVENIJI

GORAZD MEŠKO, BRANKO LOBNIKAR

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati glavne reforme policijske dejavnosti v obdobju 1991-2018 in pokazati trende, ki vodijo k profesionalizaciji slovenske policije.

Metode

Prispevek temelji na pregledu literature, analizi sprememb zakonodaje in drugih strateških dokumentov ter vpetosti Fakultete za varnostne vede v preučevanje policijske dejavnosti v Sloveniji.

Ugotovitve

Poleg simboličnih prvih sprememb po osamosvojitvi (sprememba imena in milice v policijo), so predstavljene vsebinske reforme policijske dejavnosti, pri čemer je poudarek na spremembah policijske zakonodaje, še posebej spremembe po letu 2013, ko je poudarek na vpeljavo konceptov reševanja varnostnih problemov, policijskem delu v skupnosti (skozi procese decentralizacije in profesionalizacije policijskega dela) in na kriminalistični obveščevalni dejavnosti. Spremembe policijske dejavnosti v smeri opravljanja policijske dejavnosti v demokratični družbi so podprte s prenovo izobraževanja za policiste ter programi usposabljanj v policiji ter krepitvijo policijske integritete in družbene odgovornosti policije. Ti procesi pa so podprti z intenzivnim raziskovalnim delom policijske dejavnosti.

Praktična uporabnost

Prispevek daje temeljit vpogled v več kot dve desetletji intenzivnih sprememb organiziranosti in izvajanja policijskega dela v Sloveniji in kot tak predstavlja osnovo za premisleke o nadaljnjih strateških usmeritvah te pomembne dejavnosti v bodoče.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Gre za prvi temeljit pregled reform policijske dejavnosti v času samostojnosti Slovenije, ki prikazuje razvoj policijske dejavnosti od leta 1991 dalje tako z vidika zakonodajnih, organizacijskih kot vsebinskih sprememb.

DEJAVNIKI IN POSLEDICE STRESA PRI POLICISTIH IN CESTNIH NADZORNIKI DARS D.D.

ADIL HUSELJA, HELENA PLESLIČ

Namen prispevka

Predstavitev dejavnikov in posledic stresa pri delu policistov in cestnih nadzornikov DARS d.d. Kljub razlikam pri pooblastilih in odgovornosti so tako policisti kot cestni nadzorniki DARS d.d. izpostavljeni podobnim dejavnikom stresa, ki so specifični in se razlikujejo od drugih poklicev.

Metode

Pregled literature z uporabo metode analize, s kvantitativno metodo obdelave podatkov iz vprašalnikov o prisotnosti dejavnikov stresa in posledicah, ki so jih anketiranci izpolnili na delavnicah, s kvalitativno in deskriptivno metodo pa definiranje podrobnosti in predstavitev ugotovitev.

Ugotovitve

Analiza vprašalnikov je pokazala, da policisti in cestni nadzorniki DARS d.d. svoje delo doživljajo kot stresno. Med dejavniki stresa izstopajo delovni urnik v turnusu, delo v vseh vremenskih razmerah, strokovna in administrativna zahtevnost dela. Med posledicami izstopajo težave z uspavanjem, zbujanje, nočne more, telesne bolečine, ki so v veliki meri posledica porušenega bioritma.

Omejitve/uporabnost raziskave

Prispevek omogoča seznanitev s specifičnimi okoliščinami dela, ki jih policisti in nadzorniki DARS d.d. doživljajo kot stresne in ki ustvarjajo negativne posledice na učinkovitosti, počutju in zdravju. Raziskavo bi bilo smotno izvesti v drugih delovnih okoljih in primerjati ugotovitve.

Praktična uporabnost

Seznanitev s specifičnimi okoliščinami in ugotovitvami raziskave je pomembna tako za zaposlene kot vodstvene uslužbenke zaradi načrtovanja in organizacije dela ter zagotavljanja varnostnih vidikov v delovnem okolju.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Rezultati kažejo na potrebo po spremljanju in uvajanju sistemskih ukrepov za zagotavljanje ustreznih ukrepov za izboljšanje počutja, učinkovitosti in varnosti zaposlenih pri opravljanju dela.

UČINKOVITOST UPRAVLJANJA S KONFLIKTI IN MEDIACIJO V POLICIJI

SIMON SLOKAN, JERNEJ JAKŠA

Namen prispevka

V Policiji od leta 2011 deluje Delovna skupina za upravljanje konfliktov in mediacijo, ki vodjem enot pomaga pri reševanju konfliktnih situacij. V tem času je bilo opravljenih več analiz o dejanskem številu izvedenih aktivnostih delovne skupine, nikoli pa ni bilo izvedenih intervjujev z neposrednimi uporabniki omenjenih storitev oziroma znanj. Tako bomo v omenjenem prispevku predstavili analizo delno strukturiranih intervjujev vodij, ki pri svojem delu velikokrat prihajajo do konfliktnih situacij in tako potrebujejo tako znanja z omenjenih veščin, kot tudi zavedanje, kje lahko dobijo pomoč v kolikor sami niso uspešni pri reševanju konflikta.

Metode

Predstavljena bo analiza, ki je nastala iz delno strukturiranih intervjujev policijskih vodij, ki velikokrat prihajajo v konfliktno situacije, zaradi različnih okoliščin in dejavnikov.

Ugotovitve

V raziskovalnem delu, kjer so bili opravljeni delno strukturirani intervjuji s posameznimi policijskimi vodji, je bilo ugotovljeno, da je večina vpletenih v konfliktno situacijo pomoč pri upravljanju konfliktov sprejela pozitivno. Vpletenim je velikokrat zadostoval že samo občutek, da je nekemu mar za njih in da jim nekdo prisluhne. Zaradi takšnega pristopa je veliko konfliktnih situacij tudi po občutku vodij, uspešno rešenih, ali pa so dogodki vsaj predstavljeni v pozitivnejši luči.

Praktična uporabnost

Zavedanje omenjenih ugotovitev je pomembnih za nadaljnje delo Policije kot sistema oziroma institucije, predvsem v smislu usposabljanja vodij s področja mediacijskih veščin, kot tudi smotrnosti sprotnega reševanja vseh konfliktnih situacij.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Znanja in izkušnje na omenjenem področju so pomembna za vse sisteme, saj konflikti negativno vplivajo na medsebojne odnose v organizaciji, posledično pa tudi na delovne procese.

DELOVNA ZAVZETOST KRIMINALISTOV MOBILNIH KRIMINALISTIČNIH ODDELKOV

DAVID SMOLEJ

Namen prispevka

Kriminalisti mobilnih kriminalističnih oddelkov (MKO) imajo v zadnjih letih pomembno vlogo v slovenski policiji, saj opravljajo naloge na vseh temeljnih področjih dela policije. Zaradi njihove vključenosti v ključne faze policijskega dela (npr. zaključno akcijo), je pomembna njihova čustvena, intelektualna in kognitivna predanost slovenski policiji, kar najbolje definira delovno zavzetost. Ker nekatere raziskave kažejo, da delovna zavzetost policistov vpliva na varnost v lokalni skupnosti, smo si postavili cilj ugotoviti, kakšna je delovna zavzetost kriminalistov MKO v slovenski policiji.

Metode

Teoretični del je nastal z uporabo analize obstoječih virov. V empiričnem delu je bila uporabljena kvantitativna metoda raziskovanja, in sicer je bilo v letu 2017 izvedeno anketiranje kriminalistov MKO na območju celotne Slovenije. Uporabljen je bil vprašalnik za merjenje delovne zavzetosti Q12.

Ugotovitve

Ugotovili smo, da je polovica anketiranih kriminalistov MKO za delo nezavzetih (50 %), 28 % kriminalistov MKO je aktivno nezavzetih, 22 % kriminalistov MKO pa je za delo zavzetih. Za izboljšanje stanja delovne zavzetosti kriminalistov MKO zato predlagamo več ukrepov, ki smo jih razdelili na različna področja, in sicer: področje vodenja in upravljanja policije, delovno pravne zadeve, organizacijski in operativni vidik in na področje izobraževanja ter usposabljanja.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitve raziskave izhajajo iz podatkov, ki predstavljajo percepcijo zaposlenih – kriminalistov MKO o ravnanju njihovih sodelavcev in nadrejenih, tako da lahko v določeni meri na odgovore vpliva družbena zaželenost odgovorov.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Predlogi za izboljšanje stanja in dvig delovne zavzetosti so praktično uporabni v slovenski policiji oziroma v posameznih MKO. Implementacija določenih ukrepov bi lahko imela tudi vpliv na večjo varnost v skupnosti. Prispevek je prvi tovrstne narave, ki obravnava delovno zavzetost kriminalistov MKO v Sloveniji. Ugotovitve so namenjene predvsem vodstvu kriminalistične policije.

KRIMINALISTIKA

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

PREGLED LITERATURE O (NE)USPEŠNI UPORABI GEOGRAFSKEGA PROFILIRANJA

MONIKA KLUN, IGOR AREH

Namen prispevka

Prispevek predstavlja pregled literature na področju geografskega profiliranja in vsebuje razpravo o njegovi uporabi. Namen prispevka je pregledati ugotovitve raziskav in razvoj tovrstnega profiliranja skozi zgodovino ter predstaviti teorije, ki služijo kot temeljna izhodišča geografskega profiliranja. Prispevek vključuje tudi razpravo o smiselnosti in uspešnosti profiliranja v kontekstu klasične serijske kriminalitete (umori, posilstva, vlomi) in sodobnih varnostnih pojavov (revščina, terorizem, vojaški nameni).

Metode

Prispevek temelji na pregledu strokovnih virov, ki so kritično ovrednoteni v razpravi o uporabnosti geografskega profiliranja.

Ugotovitve

Geografsko profiliranje se uporablja pri preiskovanju serijskih kaznivih dejanj. Na splošno je tovrstna preiskovalna metoda slabo raziskana, njeni znanstveno teoretični temelji so šibki, dokazi o učinkovitosti pa pogosto metodološko vprašljivi. Preiskovanje terorističnih napadov s pomočjo geografskega profiliranja je še v povojih, saj se Rossmovi pogoji za uspešno izvedbo tovrstnega profiliranja kršijo. Rezultati uporabe geopprofiliranja v vojaške namene niso znani, je pa težko pričakovati, da bi bilo uspešno, saj se logika gverilskega boja verjetno dokaj razlikuje od logike izvajanja kriminalnih dejavnosti.

Praktična uporabnost

Ugotovitve prispevka omogočajo vpogled v razumevanje vedenja storilcev serijskih kaznivih dejanj in razpravo o preiskovalnih metodah, ki se uporabljajo za preiskovanje tovrstne kriminalitete. Serijska kazniva dejanja med prebivalci povzročajo strah, česar se je potrebno zavedati pri ustvarjanju policijskih politik in praks, ki omogočajo vzdrževanje ugleda in videza učinkovitosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

V Sloveniji se geografsko profiliranje trenutno ne uporablja, zato je ta prispevek možno razumeti kot izhodišče za razmislek o njegovi uvedbi v primeru porasta serijskih kaznivih dejanj ali mrtvih pogrešanih oseb.

POSKUS UPORABE ZLATIH KRIMINALISTIČNIH VPRAŠANJ KOT METODE ZA ANALIZO ČASOPISNIH ČLANKOV O OTROŠKI SRČNI KIRURGIJI

TINKARA BULOVEC, DANIJELA FRANGEŽ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti poskus uporabe zlatih kriminalističnih vprašanj kot metode za analizo časopisnega poročanja o otroški srčni kirurgiji.

Metode

Časopisne članke o otroški srčni kirurgiji, objavljene v obdobju 2012–2016 v Dnevniku, Delu, Večeru, Financah in Slovenskih novicah, smo analizirali tako kvalitativno kot kvantitativno, pri tem pa kot metodo uporabili tudi zlata kriminalistična vprašanja.

Ugotovitve

Z analizo časopisnih člankov smo pridobili vpogled v vsebino in način poročanja o otroški srčni kirurgiji. Odgovorili smo lahko na vsa zlata kriminalistična vprašanja, razen na vprašanje »s čim«, kar nakazuje na to, da zaradi narave očitanih kaznivih dejanj sredstva storitve pri poročanju o otroški srčni kirurgiji niso bila v ospredju. Ugotovitve raziskave in uporabnost zlatih kriminalističnih vprašanj kot metode moramo kljub temu obravnavati previdno in z zadržkom, saj iz časopisnih člankov ni bilo mogoče pridobiti podrobnih in verodostojnih informacij o preiskovanju in dokazovanju domnevnih kaznivih dejanj.

Omejitve raziskave

Omejitve raziskave so predvsem v senzacionalistično napisanih časopisnih člankih in v pomanjkanju verodostojnih informacij o preiskovanju in dokazovanju domnevnih kaznivih dejanj.

Praktična uporabnost

Prispevek bralcem omogoča vpogled v vsebino in način poročanja časopisov o otroški srčni kirurgiji kot tudi možnost uporabe zlatih kriminalističnih vprašanj kot metode pridobivanja informacij iz časopisnih člankov.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Ugotovitve prispevka so uporabne za vse, ki jih zanimata kriminalistika in časopisno poročanje.

PRIORITETNI SEZNAM OSUMLJENCEV (POIPAT) IN NJEGOVA UPORABA PRI PREISKOVANJU NEREŠENIH UMOROV

IZA KOKORAVEC, DANIJELA FRANGEŽ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti metodo POIPAT (prioritetni seznam osumljencev) in prikazati njeno uporabnost pri eliminaciji osumljencev v preiskavah nerešenih umorov ter na primeru Jacka Razparača.

Metode

Analiza domače in tuje literature ter strukturirani intervju.

Ugotovitve

Metoda POIPAT je metoda eliminacije osumljencev, kjer s pomočjo sestave vprašalnika preiskovalci ocenjujejo osumljence in jih razporejajo v stopnje pomembnosti. Najbolj uporabna je pri primerih z velikim številom osumljencev. Z njo lahko preiskovalci pri nerešenih umorih pridobijo uporabno mnenje in analizo obstoječih podatkov osumljencev, prihranijo čas in sredstva ter usmeritve za preiskavo. V analizi primera Jacka Razparača so osumljenci rangirani po verjetnosti storitve kaznivega dejanja, a verodostojnost analize je nizka zaradi pomanjkljivih dokazov in časovne oddaljenosti storjenih dejanj. Na podlagi analize novejših primerov lahko zaključimo, da je metoda POIPAT obetavna in uporabna, a ima pri preiskavi le spoznavno vrednost.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je eden redkih v Sloveniji, ki omenja to metodo in poskuša prikazati njeno uporabnost v primerih nerešenih umorov. Namenjen je vsem, ki jih tematika zanima, predvsem pa preiskovalcem kaznivih dejanj.

ODKRIVANJE IN PREISKOVANJE PONAREJENIH ZDRAVIL V SLOVENIJI – PRELIMINARNE UGOTOVITVE RAZISKAVE

DANIJELA FRANGEŽ, BOŠTJAN SLAK

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti preliminarne ugotovitve raziskave o odkrivanju in preiskovanju ponarejenih zdravil v Sloveniji, ki jo izvaja Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru.

Metode

Pregled virov, strukturirani intervjuji in spletna anketa za institucije in osebe, ki delujejo na področju zdravstva in farmacije.

Ugotovitve

Ponarejena zdravila niso težava samo z vidika intelektualne lastnine, temveč predstavljajo tveganje tudi za zdravje ljudi. Škodljiva so lahko, kadar vsebujejo strupe, nečistoče in neustrezne sestavine. Uporabnikom so najpogosteje dostopna preko lažnih spletnih trgovin, iz tujine pa poročajo tudi o primerih, ko so ponarejena zdravila odkrili v legalni dobavni verigi. Preliminarne ugotovitve raziskave kažejo, da primera vdora v legalno dobavno verigo v Sloveniji še nismo zasledili, odkritih pa je bilo nekaj primerov, ko so kupci ponarejeno zdravilo kupili preko spletnih strani (tudi slovenskih). Glede na razsežnost problematike v EU in svetu ugotavljamo, da v Sloveniji tej resni problematiki namenjamo veliko premalo pozornosti. Prav tako se zaradi majhnega števila odkritih primerov še ni izoblikovala metodika preiskovanja teh kaznivih dejanj.

Omejitve/uporabnost raziskave

Ker v Sloveniji še ni bilo veliko odkritih in preiskanih primerov ponarejenih zdravil, je število analiziranih primerov in opravljenih intervjujev majhno.

Praktična uporabnost

Ugotovitve so uporabne za policijo, zdravstvo, farmacijo in druge, ki jih ta tematika zanima.

Izvirnost/pomembnost prispevka

To je prva raziskava o odkrivanju in preiskovanju ponarejenih zdravil v Sloveniji.

(NE)UPORABA VEDENJSKIH VZORCEV POGREŠANIH OSEB PRI NAČRTOVANJU ISKALNE AKCIJE

SEBASTIAN MOHORIČ, SIMON SLOKAN, ALOJZ SLADIČ

Namen prispevka

S prispevkom želimo prikazati, da lahko (ne)poznavanje pomena vedenjskih vzorcev pogrešanih oseb, pri pripravi, načrtovanju in izvajanju aktivnosti iskanja, bistveno prispeva k večji (ne)učinkovitosti in s tem večji možnosti, da iskano osebo pravočasno najdemo.

Metode

Predstavljamo analizo primerov iskalnih akcij, pri čemer je poudarek na (ne)uporabi vedenjskih vzorcev in aktivnostih, ki so bile izvedene zaradi njihove (ne)uporabe.

Ugotovitve

V analizi primerov iskalnih akcij, kjer pri načrtovanju aktivnosti, niso bili upoštevani vedenjski vzorci pogrešanih oseb oziroma so bili upoštevani zgolj delno, je bilo ugotovljeno, da so enote, ki so izvajale iskanje pogrešanih oseb, velikokrat izvajale aktivnosti, ki jih ob pravilnem upoštevanju pomena vedenjskih vzorcev ne bi bilo potrebno. Enote so bile v tem primeru velikokrat neučinkovite ali pa so pogrešano osebo našle prepozno. V tej zvezi je potrebno razumeti pomen hitrega in učinkovitega iskanja, seveda pa tudi pomen nepotrebnega trošenja resursov.

Praktična uporabnost

Pri načrtovanju aktivnosti za izsleditev pogrešane osebe, morajo enote, ki pripravljajo načrte, ob tem razmišljati tudi, kako biti najbolj učinkovit. Poznavanje posameznih vedenjskih vzorcev nam tako pomaga razumeti obnašanje pogrešane osebe in lažje načrtovanje aktivnosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Omenjeni prispevek je del raziskovalnega modela, namenjenega proučevanju vplivov vedenjskih vzorcev pogrešanih oseb. V tem okviru gre za prvo takšno znanje na tem področju v slovenskem okolju in gre za pomemben doprinos k stroki.

KRIMINOLOGIJA IN KAZENSKO PRAVO

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

MOŠKO SPOLNO DELO V SLOVENIJI

MONIKA KLUN, MATEVŽ BREN

Namen prispevka

Cilj prispevka je ugotoviti, ali moško spolno delo v Sloveniji obstaja, ali obstajajo statistično pomembne razlike v spolni usmerjenosti med moškimi spolnimi delavci v Sloveniji in moškimi, ki se s tovrstnim delom ne ukvarjajo in, ali obstajajo dejavniki tveganja, ki ločujejo med preučevanima skupinama.

Metode

V prvem delu smo uporabili deskriptivno, v drugem pa empirično metodo. Izvedena je bila spletna anketa, sodelovali so tako moški spolni delavci kot moški, ki se s tem delom ne ukvarjajo. Uporabili smo opisno statistiko, hi-kvadrat test ter faktorsko in diskriminantno analizo. Vse analize smo izvedli s programskim paketom SPSS različica 22. Istočasno smo z nekaj respondenti in dr. Iztokom Šorijem prek elektronske pošte razpravljali o rezultatih raziskave.

Ugotovitve

Tudi v Sloveniji je prisotno moško spolno delo. Tovrstni delavci se po večini opredeljujejo kot geji ali biseksualci. Med moškimi spolnimi delavci in moškimi, ki se s tem delom ne ukvarjajo ni bistvenih razlik v socializacijskem procesu (disfunkcionalnosti družin). V večini namreč oboji prihajajo iz urejenih družin.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitev našega dela vidimo predvsem v majhnosti vzorca. Sklep iz vzorca na populacijo je zato lahko vprašljiv.

Praktična uporabnost

Moško spolno delo je nesporno del tudi slovenske družbe, česar se je potrebno zavedati pri ustvarjanju politik in prakse na področju zaščite spolnih delavcev in predvsem v smeri destigmatizacije spolnega dela.

Izvirnost/pomembnost prispevka

V Sloveniji še ni bilo raziskave, ki bi obravnavala primerjavo moških spolnih delavcev in moških, ki tovrstnega dela ne izvajajo. Prispevek je mogoče razumeti kot izhodišče za empirično študijo v prihodnosti, ki bi obravnavala zgolj moške spolne delavce.

PROBLEMATIKA UREDITVE ODLAGALIŠČ RUDARSKIH ODPADKOV V SLOVENIJI – VIDIK EKOLOŠKE KRIMINOLOGIJE

KATJA EMAN, MIJA KOS

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti problematiko ureditve odlagališč rudarskih odpadkov v Sloveniji z vidika ekološke kriminologije. Cilj je preučiti oblike kriminalitete, ki so se pojavile kot posledica neurejenega rudarskega sektorja in oblikovati splošne smernice za ureditev odlagališč rudarskih odpadkov v Sloveniji.

Metode

Prispevek temelji na pregledu in analizi obstoječe literature s področja rudarstva, odlagališč rudarskih odpadkov, ekološke kriminalitete, ekološke kriminologije in varstva okolja.

Ugotovitve

Problematika ureditve odlagališč rudarskih odpadkov v Sloveniji z vidika ekološke kriminologije še ni bila obravnavana. V slovenskem in tujem prostoru nismo uspeli najti študije, ki bi obravnavala vse tri elemente hkrati (rudarske odpadke, odlagališče rudarskih odpadkov in ekološko kriminaliteto). V Sloveniji je večina študij osredotočenih na škodljive vplive rudarjenja na okolje, ureditev divjih odlagališč (ne rudarski odpadki), popise rudnikov in količine odloženih rudarskih odpadkov. Iz pregleda literature je razvidno, da je rudarski sektor v Sloveniji zapostavljen, kar omogoča pojav različnih oblik kriminalitete in ravno zato je ureditev sektorja zelo pomembna. Pomembno je odkriti vzroke za storitev kaznivega dejanja, predlagati ukrepe za zmanjšanje oz. preprečevanje priložnosti za storitev kaznivega dejanja in oblikovati splošne smernice, ki bodo veljale za vsa enako kategorizirana odlagališča.

Praktična uporabnost

Končne ugotovitve bodo uporabne za oblikovanje splošnih smernic za ureditev odlagališč rudarskih odpadkov.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Obravnavana tematika predstavlja osnovo za prvo tovrstna raziskavo na slovenskih tleh. Področje ponuja veliko možnosti za nadaljnja raziskovanja.

UPORABA NA PREDNOSTI OSREDOTOČENEGA PRISTOPA ZA IZOBRAŽEVANJE TISTIH, KI DELAJO Z OSEBAMI IZ PROBLEMATIČNIH DRUŽBENIH SKUPIN

BOŠTJAN SLAK, EVA BERTOK, DANIJELA FRANGEŽ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti mednarodni projekt z naslovom »Designing Collaborative Educational Resources (COERS) for Assets-Based Community Participation (ABCP) across Europe« (ERASMUS+ grant agreement No. 2016-UK01-KA203-024403), ki na prednosti osredotočeni pristop (POP) uporablja za razvoj izobraževalnega modula, znotraj katerega bi se izobraževali tisti, ki delajo z osebami iz problematičnih družbenih skupin.

Metode

Pregled virov in strukturirani intervjuji.

Ugotovitve

POP identificira ključne težave, s katerimi se določena problematična skupina srečuje, toda sočasno prepoznava tudi ključne (psihološke, sociološke, ekonomske, kulturne ipd.) značilnosti te skupine, obseg njenega socialnega kapitala ter prednosti, ki jih premore. Z uporabo POP se tisti, ki s takšnimi skupinami delajo, lahko ustrezno pripravijo, odzovejo in omenjene prednosti uporabijo pri svojem delu. Na analizah POP projektov bo temeljila tudi vsebina izobraževalnega modula, ki bo po zaključku projekta prosto dostopna na spletu.

Omejitve/uporabnost raziskave

Zaradi razlik med državami omejitve pričakujemo predvsem pri implementaciji izobraževalnega modula v izobraževalni sistem posamezne države.

Praktična uporabnost

Ugotovitve so uporabne za vse, ki se ukvarjajo z razvojem študijskih modulov za izobraževanje tistih, ki delajo z osebami iz problematičnih družbenih skupin, in tiste, ki preučujejo različne organizacije in projekte.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek obravnava tematiko, ki je z vidika sistematičnih analiz uporabe POP in analiz delovanja nevladnih, prostovoljnih ali preko javnih natečajev financiranih organizacij in projektov v Sloveniji redko obravnavana.

MIRNODOBNE DEJAVNOSTI OBOROŽENIH SIL KOT VIR OGROŽANJA OKOLJA – SPLOŠNA TIPOLOGIJA PRIMEROV

SILVO GRČAR

Namen prispevka

Namen prispevka je povečati zavedanje o vplivu tistih mirnodobnih dejavnosti oboroženih sil na okolje, ki povzročajo okoljsko škodo.

Cilj prispevka je izdelava splošne tipologije primerov s predstavitvijo vloge, vsebine in razsežnosti mirnodobnih dejavnosti oboroženih sil z vidika povzročitve okoljske škode v kontekstu ekološke kriminologije.

Metode

Uporabljen deskriptivna metoda s povzemanjem spletnih in pisnih virov. Z analizo obstoječe literature bomo na globalni ravni poiskali primere, kjer gre za pojave ekološke škode. Oblikovali bomo splošno tipologijo dejavnosti s katerimi oborožene sile posredno ali neposredno povzročajo okoljsko škodo. Teoretično področje ekološke kriminologije in oboroženih sil.

Ugotovitve

Na svetovni ravni so redke raziskave, ki mirnodobne dejavnosti oboroženih sil preučujejo z vidika ekološke kriminologije. Oborožene sile na podlagi pooblastila države s svojo zmogljivostjo tudi med izvedbo mirnodobnih dejavnosti predstavljajo potencial in dejavnik povzročitve okoljske škode ali ekološke kriminalitete.

Oborožene sile se lahko delijo na zvrsti in sicer kopenski del, mornarico in letalstvo. Mirnodobne dejavnosti oboroženih sil izvajajo dejavnosti v manevrskem prostoru (kopno, vode, zrak). Pojavne oblike mirnodobnega delovanja oboroženih sil s škodljivim vplivom na okolje so številne in raznolike kar narekuje potrebo po izdelavi celovite tipologije navedenih dejavnosti oboroženih sil.

Praktična uporabnost

Tipologija predstavlja orientacijski pripomoček za delo ekoloških kriminologov, v prepoznavanju možnih pojavnih oblik ekološke kriminalitete, ki izhajajo iz procesa izvajanja mirnodobnih dejavnosti oboroženih sil.

KRIMINALITETA V URBANIH LOKALNIH SKUPNOSTIH

URŠKA PIRNAT, GORAZD MEŠKO

Namen prispevka

Prispevek predstavlja pregled raziskovalnih del s področja kriminalitete v urbanih lokalnih skupnostih. Predstavljenih je več vidikov kriminalitete v urbanih okoljih, in sicer: 1) značilnosti urbanih okolij, 2) kriminološke teorije, ki ugotavljajo vzroke za kriminaliteto v urbanih okoljih, 3) viri ogrožanja v urbanih skupnostih in njihova zaznava, in 4) vloga policije v urbanih skupnostih.

Metode

Za potrebe prispevka je bil opravljen pregled raziskav, ki so ugotavljale vzroke za kriminaliteto v urbanih okoljih, pregled viktimizacijskih študij, in študij, ki so raziskovale vire ogrožanja v urbanih okoljih, zaznavo virov ogrožanja ter vlogo policije v urbanih skupnostih.

Ugotovitve

Za urbane lokalne skupnosti je značilna visoka stopnja poselitve in heterogenosti prebivalstva, anonimnost, in nepovezanost prebivalcev. Vzroke za kriminaliteto v urbanih okoljih pojasnjujejo: 1) ekološke teorije glede na družbene procese v urbanih okoljih na podlagi značilnosti okolja, 2) teorije družbene dezorganizacije, in 3) teorije konflikta. Vire ogrožanja za prebivalce, ki vplivajo na občutke ranljivosti ter strahu pred kriminaliteto, predstavljajo predvsem premoženjska kriminaliteta in fizični ter družbeni nered v soseskah. Proučili smo vlogo in zaznavo policije v urbanih skupnostih glede na stopnjo kriminalitete in nereda v soseskah. Prebivalci tako glede na stopnjo kriminalitete in nereda v soseskah različno zaznavajo postopkovno pravičnost policije, učinkovitost policije, pripravljenost sodelovanja s policijo, in zadovoljstvo s policijo.

Omejitve/uporabnost raziskave

Omejitve raziskave predstavljajo različni načini merjenja proučevanih pojmov v preglednih študijah.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek zajema celovit pregled številnih znanstvenoraziskovalnih del na področju kriminalitete v urbanih lokalnih skupnostih in strnjeno podaja njihove ključne ugotovitve. Ugotovitve, ki izhajajo iz prispevka predstavljajo teoretično osnovo za poglobljeno raziskovanje kriminalitete v urbanih lokalnih skupnostih.

EUROPSKI STANDARDI PRAVA OSUMNJIČENIKA – ELEMENTI PRAVA NA PRISTUP ODVJETNIKU

DRAŽEN ŠKRTIČ

Cilj rada

Europski sud za ljudska prava u svojim relevantnim presudama postavio je standarde prava osumnjičenika na pristup odvjetniku u kaznenom postupku. Direktiva 2013/48/EU kodificira standard prava na pravično suđenje utvrđenih relevantnom judikaturom Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) i pored ostalog, propisuje minimalne europske standarde prava na pravnu pomoć osobama od trenutka kad ih je nadležno tijelo službeno obavijestilo da su osumnjičene za počinjenje kaznenog djela, uvjeti pod kojima nadležna tijela mogu privremeno odstupiti od obveze osiguranja prava osumnjičenika na pristup odvjetniku i okolnosti pod kojima se osumnjičenik ili optuženik može odreći tog prava. Svrha rada je upoznavanje stručne javnosti s načinom i opsegom implementacije odredbi Direktive u neka nacionalna zakonodavstva i komparacija s implementacijom odredbi direktive u Zakon o kaznenom postupku.

Metode

U radu autor deskriptivnom i komparativnom metodom analizira implementaciju odredbi Direktive o pravu na pravnu pomoć u komparativnim pravnim sustavima nekih država EU.

Nalazi

Stupanj zaštite prava osumnjičenika na pristup odvjetniku propisan odredbama Direktive nikada ne bi smio biti ispod standarda Europske konvencije za ljudska prava i sudske prakse ESLJP, a pri interpretaciji odredbi Direktive treba uzeti u obzir i relevantne presude ESLJP. Bilježenje odricanja od prava na pravnu pomoć ne bi trebalo dovesti do dodatnih obveza uvođenja novih mehanizama ili administrativnih postupaka.

Opravdanost istraživanja

U radu su sistematski obrađena sporna pitanja implementacije odredbi Direktive u nekim državama članicama i njihova komparacija te prijedlozi izmjena Zakona o kaznenom postupku.

IZZIVI PROMETNE VARNOSTI

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

MANAGEMENT OB IZREDNIH DOGODKIH NA AVTOCESTNEM KRIŽU

MITJA PALČIČ

Namen prispevka

Izboljšati prometno varnostno politiko na slovenskih cestah, predstaviti rešitve ob nastalih izrednih dogodkih in proučiti možnosti za postavitev temeljev za prometno ureditev ob nastalih izrednih dogodkih.

Metode

Prispevek predstavlja okvir za nastanek priročnika za vse subjekte, ki se ukvarjajo s prometno varnostno politiko v Sloveniji. Z analiziranjem literature in obstoječih statističnih podatkov, predvsem pa z rezultati kvantitativne raziskovalne metode (anketa), smo želeli priti do spoznanj in idej za čim boljše reševanje situacij v izrednih dogodkih na avtocestah.

Ugotovitve

V Sloveniji pojmi glede izrednih vremenskih razmer niso razdelani. Ti lahko namreč poleg prometnih nesreč in požarov na cestnem križu vodijo v izredne dogodke na cestah. Ugotavljamo, da je nujno treba spremeniti prometno signalizacijo in prometno ureditev.

Omejitve/uporabnost raziskave

Populacijo predstavljajo državljani in državljanke Republike Slovenije, ki so udeleženci v cestnem prometu kot vozniki, lahko pa tudi kot sopotniki. Vzorec je priložnosten. Merjenje je bilo opravljeno s pomočjo ankete, s kvantitativno metodo »snežne kepe«, v nadaljnjem raziskovanju pa bi bilo zato treba povečati vzorec.

Praktična uporabnost

Nova predlagana prometna ureditev in prometna signalizacija bi lahko pripomogli k izboljšanju stanja ob izrednih dogodkih na avtocestnem križu.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Nova prometna ureditev bi bila bolj razumljiva za vse udeležence v cestnem prometu. S tem bi omogočili, da bi imela interventna vozila gasilcev, reševalnih služb, policije in uslužbencev DARS-a, prosto pot po desnem pasu do interventnega dogodka in bi se po potrebi tudi vračala po istem pasu do prvega izhoda. Implementacija predlagane prometne ureditve in prometne signalizacije, pa za državo ne bi pomenila izdatnejših stroškov.

SMOTRNOST ENOTNOSTI NADZORA NA AVTOCESTNEM OMREŽJU REPUBLIKE SLOVENIJE

MILENKO KOVAČEVIĆ

Namen prispevka

Namen je predstaviti problem povečanja prometa na avtocestah, številne kršitve in ogrožanja, ter potrebo po večjem nadzoru in prisotnosti policistov. Prikazana je možnost združitve vseh nadzornikov v eni enoti, s ciljem poenotenja, ekonomičnosti in odzivnosti za zagotavljanje visoke stopnje varnosti in zadovoljstva uporabnikov.

Metode

Z analizo literature, statističnih podatkov, ter rezultati ankete izvedene med uporabniki avtocest je ugotovljena potreba po ustanovitvi enot avtocestne policije. Z empirično raziskavo so predstavljene rešitve za novo organiziranost policije in nadzorstva.

Ugotovitve

Leta 1946 postavljeni temelji za Postaje prometne policije, ki se organizacijsko niso prilagodile sodobnim trendom. Ob vzpostavitvi inteligentnih transportnih sistemov je avtocestna policija nuja za popolno podporo Nacionalnemu centru za upravljanje prometa. Ugotavljamo nizek občutek varnosti in nezadovoljstvo s trenutno ureditvijo nadzora.

Omejitve/uporabnost raziskave

Vzorec je priložnosten in ni naključen, zato rezultatov ne moremo brez zadržkov posplošiti na populacijo. Merjenje je bilo izvedeno s pomočjo ankete, s kvantitativno metodo »snežne kepe«. V nadaljnjem raziskovanju je potrebno povečati vzorec.

Praktična uporabnost

Predstavljene so kadrovske rešitve, področja umestitve enot, nabave opreme in racionalizacije poslovanja. Iz raziskave je razvidna volja uporabnikov avtocest. Stroški ustanovitve enot bi se povrnili v manj kot enem letu. Predstavljeni so gospodarski stroški ob zastoju na avtocesti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Težavo predstavlja nadzor na avtocesti, ki ni enoten, ni koordiniran, vodi v prekrivanje pooblastil in ne zagotavlja celovitega nadzora. Potrebna je nova organiziranost dela s ciljem ekonomičnosti in strokovnosti. Ugotovitve so namenjene skrbnikom prometne in splošne varnosti v cestnem prometu in ostalim, ki se ukvarjajo s strateškim vidikom zagotavljanja prometne varnosti in varnosti novih oblik mobilnosti.

KAKO VARNI SMO PRED TERORIZMOM NA SLOVENSКИH IN EVROPSKIH ŽELEZNICAH?

JANEZ KRIVEC

Namen prispevka

Po nizu terorističnih napadov, ki so se v preteklih petih letih zgodili na evropskih potniških vlakih in železniških postajah, se upravičeno vprašamo, kako varni smo pred terorizmom na slovenskih in evropskih železnicah. Primarni cilj prispevka je oceniti verjetnost terorističnih dejanj na vlakih ali železniških postajah v Sloveniji in Evropi ter na tem temelju sklepati na raven varnosti pred tovrstnimi napadi na slovenskih in evropskih železnicah. Sekundarni cilj prispevka je pojasniti glavne razloge za povečevanje pogostosti nasilnih napadov in terorističnih napadov na železniškem območju v Evropi.

Metode

V prispevku so analizirani primarni in sekundarni viri, ter statistika železniških podjetij in prevoznikov. Teoretična zasnova prispevka je prepletena z analizami statistike slovenske policije, evropskih institucij ter opažanj in sklepov relevantne strokovne javnosti.

Ugotovitve

Na slovenskih železnicah smo na splošno bolj varni kot na evropskih železnicah. Ekstremno nasilje se na železniškem območju pojavlja pogosteje kot v preteklih desetletjih, vendar pa je odstotek še vedno razmeroma majhen. Teroristični napadi se na železniškem območju pojavljajo redkeje kot napadi na drugih javnih prostorih. Števila potnikov v javnem prevozu v Evropi se povečuje, prav tako se povečuje število ljudi v mestih, analize pa kažejo, da se spreminjata tudi strategija in taktika terorističnih organizacij, zato postaja transportni sektor vse bolj »priljubljena« tarča.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Integracija ugotovitev relevantne literature na omenjeno temo do aprila v Evropi še ni bila javno objavljena.

JEZIK KOT FAKTOR V LETALSKI VARNOSTI

KARMEN ŠTUMBERGER, JERNEJA ŠIFRER

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati rezultate analize dogodkov v civilnem letalstvu, povezanih s komunikacijo, pridobljenih iz Evropskega centralnega repozitorija (ECR).

Metode

Za namen tega prispevka smo iz ECR izločili informacije o tistih dogodkih, ki se nanašajo na uporabo jezika in letalske frazeologije. Zajeli smo dogodke od leta 2001 do vključno marca 2018. Analizirali smo jih s stališča vzroka, faze leta itd. Poleg tega smo med piloti in kontrolorji zračnega prometa iz različnih držav izvedli raziskavo o uporabi angleškega jezika in standardne frazeologije od uvedbe zahtev za znanje jezikov, ki so zavezujoče od leta 2008 dalje. Pridobljene podatke smo analizirali s statističnimi metodami.

Ugotovitve

Rezultati analize dogodkov kažejo, v katerih fazah leta najpogosteje pride do incidentov in zakaj. Z izvedeno raziskavo pa smo ugotovili, kakšno je mnenje pilotov in kontrolorjev zračnega prometa glede uporabe jezika in standardne frazeologije od uvedbe jezikovnih zahtev.

Omejitve/uporabnost raziskave

Pridobljene informacije o dogodkih so omejene na podatke, ki so shranjeni v ECR. Kljub temu so v njih zajeti tudi podatki o zrakoplovih tretjih držav, ki uporabljajo evropski zračni prostor in pa podatki evropskih zrakoplovov, ki letijo v zračnem prostoru tretjih držav. Raziskava med piloti in kontrolorji zračnega prometa je bila izvedena na prostovoljni ravni, zato so zajete tiste države, ki so bile pripravljene sodelovati.

Praktična uporabnost

Posamična poročila o dogodkih delujejo le kot skupek podatkov o nečem, kar se je zgodilo ali bi se lahko zgodilo. A celostna in sistemska obravnava jih pretvarja v pomembne informacije, ki nam omogočajo definiranje potrebnih ukrepov za zagotavljanje izboljšanja letalske varnosti s preprečevanjem takih ali podobnih dogodkov v prihodnosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

V Sloveniji je to prva tovrstna raziskava, ki poleg Slovenije zajame tudi druge države članice EU in širše.

PREPOZNAVANJE IN PREPREČEVANJE RADIKALIZACIJE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

ANALIZA UČINKOVITOSTI USPOSABLJANJA POLICISTOV S PODROČJA PREPREČEVANJA RADIKALIZACIJE V SLOVENIJI

BRANKO LOBNIKAR, ALBERT ČERNIGOJ, MIŠO RADOVANČEVIĆ

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati rezultate analize učinkovitosti usposabljanja policistov na področju preprečevanja radikalizacije in ekstremnega nasilja v Sloveniji.

Metode

Analiza temelji na raziskavi na vzorcu 57 policistov, ki so bili vključeni v proces usposabljanja s področja preprečevanja radikalizacije in ekstremnega nasilja v letu 2017. Policiste smo anketirali na začetku in po koncu usposabljanja, da smo ugotovili, ali je tovrstno usposabljanje učinkovito in ali je mogoče na takšen način okrepiti kompetence policistov na analiziranem področju.

Ugotovitve

Rezultati so pokazali, da se je stopnja znanja policistov o vzrokih in pojavnih oblikah radikalizacije in ekstremnega nasilja po usposabljanju okrepila, policisti pa so izkazali tudi višjo stopnja zavedanja o soodvisnosti policije na lokalnem nivoju z drugimi pomembnimi deležniki (na primer občino, zdravstvenimi in šolskimi institucijami, socialnim delom ipd.) pri procesih preprečevanja nastanka radikalizacije in vedenj, ki bi lahko vodili v ekstremno nasilje.

Praktična uporabnost

Prispevek potrjuje prepričanje o tem, da policija ni edina, niti ne najbolj odgovorna za preprečevanje radikalizacije v slovenski družbi. Učinkovito je zgolj delovanje v mreži z drugimi deležniki v lokalnem okolju. Prispevek poudari vlogo vodij policijskih okolišev pri tej nalogi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Preprečevanje radikalizacije je pomembna dejavnost v lokalnem okolju, kjer policija brez sodelovanja z drugimi institucijami ne more biti učinkovita. Prispevek poudarja pomen skupnega usposabljanja različnih deležnikov za uspešno skupno delovanje.

PREPREČEVANJE RADIKALIZACIJE IN PROBACIJA – KJE SMO V SLOVENIJI?

EMANUEL BANUTAI

Namen prispevka

Namen prispevka je prikazati trenutno stanje na področju preprečevanja radikalizacije v okviru probacijskega sistema pri nas ter podati nekatera dobro uveljavljena izhodišča iz tujine.

Metode

Uporabljena je bila primerjalna metoda dosegljivih podatkov in študij primerov doma in v tujini.

Ugotovitve

Grožnja radikalizacije in nasilnega ekstremizma je vse bolj prisotna v evropskih zaporskih in probacijskih okoljih. Tovrstna okolja postajajo odlično gojišče za radikalizirane posameznike in skupine, povečano vračanje tujih borcev nazaj v Evropo pa predstavlja še dodatno grožnjo varnosti. Slovenija se v bistveno manjšem obsegu sooča s temi težavami, zato v probacijskem okolju zaenkrat težave še niso bile zaznane. Vendar ravno ta 'vakum' terja pravočasno pripravo ustreznih ukrepov in protokolov za sodelovanje s policijo, zapori, CSD, NVO in ostalimi deležniki v okolju. Pri tem so zlasti pomembni vidiki ocene dejavnikov tveganja, rehabilitacije, varnosti in povezovanja s socialnim okoljem teh posameznikov.

Omejitve/uporabnost raziskave

Analiza stanja temelji na preliminarnih podatkih o pojavnosti radikalizacije v zaporskem in probacijskem okolju in na splošnih ocenah strokovnjakov iz tujine.

Praktična uporabnost

Prispevek nakazuje na potrebo po multi-agencijskem pristopu in sodelovanju v smislu odgovornosti preprečevanja radikalizacije in ekstremizma, tretmanskega dela s temi posamezniki in njihovo uspešno reintegracijo v družbo. To potrjujejo tudi priporočila iz tujine, ki izpostavljajo pomen skupnih usposabljanj in izmenjave podatkov.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je prvi celovit vpogled v področje radikalizacije v probacijskem okolju pri nas, ki bo prispeval h krepitvi in ozaveščanju stanja ter pripomogel k pripravi celovite skupne strategije sodelovanja organizacij, ki se soočajo (ali se šele bodo) s to problematiko pri nas.

KONCEPT MEDAGENCIJSKEGA SODELOVANJA ZA PREPREČEVANJE IN ODVRAČANJE POSAMEZNIKOV OD NADALJNJE RADIKALIZACIJE

RAJKO KOZMELJ

Namen prispevka

S prispevkom želimo predstaviti učinkovit in uporaben koncept medagencijskega sodelovanja za preprečevanje, zaznavanje in odvrčanje radikaliziranih posameznikov od nadaljnje radikalizacije ter za obveščanje pristojnih organov v primerih neposredne grožnje varnosti (ang. Prevent-Refer-Address). Koncept Prevent-Refer-Address (P-R-A) je tako primarno usmerjen v zaščito ranljivih posameznikov, ki jih lahko ali jih je pritegnila pot skozi radikalizacijo v nasilni ekstremizem ali terorizem, in prav tako v de-radikalizacijo radikaliziranih oseb ter njihovo reintegracijo v skupnost. V primeru, ko skupek načrtovanih preventivnih aktivnosti ni uspešen se zaradi nevarnosti storitve kaznivega dejanja o tem obvesti pristojne organe.

Metode

Za namen prispevka smo izvedli strukturirane in polstrukturirane intervjuje z deležniki ter uporabili kvalitativno in kvantitativno metodo pri analizi stanja.

Ugotovitve

Ugotavljamo, da so sistemi za preprečevanje, zaznavanje, omejevanje in odvrčanje od radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem ali terorizem, na lokalni ravni neustrezni, nepopolni, neučinkoviti in ne zagotavljajo trajnosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Avtor članka je hkrati tudi avtor ideje koncepta P-R-A. Potreba za vzpostavitev mehanizmov, ki jo ponuja P-R-A je najvišja na lestvici potreb v regiji Zahodni Balkan na tem področju (IISG/WBCTi akcijski načrt 2018-2020). Koncept P-R-A je oblikovan na temeljih zbranega strokovnega znanja pridobljenega v okviru Centra odličnosti - Mreže za ozaveščanje o radikalizaciji (RAN CoE), ki deluje pod okriljem Evropske komisije, ter na osnovi praktičnih dognanj pri razvijanju podobnih sistemov v Republiki Sloveniji ter v državah Zahodnega Balkana, kot tudi ob primerjavi različnih modelov vzpostavljenih v EU. Koncept ponuja praktično rešitev za neposredno implementacijo mehanizma v vsaki demokratični družbi.

VLOGA SLOVENSKE POLICIJE PRI PREPOZNAVANJU IN PREPREČEVANJU RADIKALIZACIJE, KI VODI V EKSTREMNO NASILJE IN TERORIZEM – PRIČAKOVANJA IN IZZIVI

ALBERT ČERNIGOJ

Namen prispevka

Namen prispevka je opredeliti nova, s terorizmom povezana tveganja v Evropski uniji (EU) in regiji jugovzhodne Evrope (SEE), izzive za slovensko policijo ter priložnosti za učinkovitejše prepoznavanje in omejevanje radikalizacije, ki vodi v ekstremno nasilje in terorizem, z vidika multi-dimenzionalnega sodelovanja na nacionalni in regionalni ravni.

Metode

Prispevek temelji na analizi dosedanjih primerov ter na analizi pristopov, ki so za področje preprečevanja radikalizacije z vidika nalog policije značilni za okolje EU.

Ugotovitve

Terorizem postaja vse bolj kompleksen in dinamičen. Je izrazito transnacionalen. Tako EU, kot regija SEE sta soočeni s podobnimi izzivi, vendar je učinkovitost zoperstavljanja v SEE bistveno nižja. Kljub okrepljenemu zavedanju regije SEE o tveganju krepitve radikalizacije je zaradi omejenih zmogljivosti in kapacitet njen napredek na tem področju pod pričakovanji. Ker regija iz operativnega vidika za EU predstavlja prioriteto, je potrebno v tem okolju izboljšati protiteroristične koncepte, k čemur aktivno prispevata tako EU, kot Slovenija. Slovenija je ob podpori EU in regionalnih partnerjev pričela z vrsto iniciativ (npr. First Line projekt), s katerimi na regijo SEE prenaša prakse, razvite na nacionalni in EU ravni, primarno v sklopu in pod okriljem EU COE mreže za preprečevanje radikalizacije (RAN).

Izvirnost/pomembnost prispevka

Preprečevanje s terorizmom povezanih tveganj ni moč učinkovito zagotavljati znotraj državnih meja. Nujno je povezovanje na mednarodni ravni, ki temelji na zaupanju, solidarnosti in vzajemnosti. Razvoj novih pristopov mora potekati vzporedno, pred oblikovanjem novih pristopov pa je potrebno učinkoviteje izrabiti mehanizme in orodja, ki so že na voljo.

CRP RADIKALIZACIJA IN CELOVITI PROTIUKREPI V REPUBLIKI SLOVENIJI – PREDSTAVITEV PROJEKTA

IZTOK PREZELJ, MAJA MODIC, ANDREJ SOTLAR, ANJA KOLAK, JANJA VUGA BERŠNAK, BRANKO LOBNIKAR

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti raziskavo, ki jo izvajamo raziskovalci Fakultete za družbene vede UL in Fakultete za varnostne vede UM v okviru Ciljnega raziskovalnega projekta o radikalizaciji, financiranega s strani ARRS in MNZ.

Metode

CRP bo obsegal več med sabo soodvisnih aktivnosti. Začeli bomo s pregledom virov in analizo vsebine. Uporabili bomo primerjalno metodo za deduktivno izpeljavo terminološke osnove, sledila bo izvedba delavnic s fokusnimi skupinami in poglobljeni intervjuji s strokovnjaki o stanju radikalizacije v RS. Raziskava bo vključevala tudi izvedbo ankete o dozornosti na radikalizacijo.

Ugotovitve

Evropske države in mednarodne organizacije so radikalizacijo prepoznale kot grožnjo nacionalni in mednarodni varnosti. Slovenija ima sorazmerno malo izkušenj s terorističnimi napadi, soočala pa se je že z določenimi oblikami ekstremizma in radikalizacije, vendar v bistveno manjšem obsegu kot primerljive države. Raziskava bo zato prispevala k sposobnosti družbe za pravočasno prepoznavanje procesov radikalizacije in omogočala uvedbo ustreznih protiukrepov.

Omejitve raziskave

Raziskava poteka v obdobju 2018–2020 in se pretežno nanaša na Slovenijo. Anketa bo omejena na študentsko populacijo.

Praktična uporabnost

Oblikovana bo model večinstitucionalnega odzivanja na radikalizacijo, ki bo služil za preprečevanje nastanka nasilne radikalizacije, kar bo prispevalo k varnosti in kakovosti bivanja v Sloveniji. Model bo izhajal iz konceptov, razvitih v okviru RAN COE, konceptualno pa bo zasnovan kot PRA (Prevent-Refer-Address) pristop.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Projekt je prvi celoviti znanstveni vpogled v področje radikalizacije v Sloveniji. Prispeval bo k ozaveščanju in ponudil model indikatorjev za spremljanje radikalizacije. Je osnova za oblikovanje programov preprečevanja radikalizacije in deradikalizacije.

VARSTVOSLOVJE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

POKLICNA IZBIRA ŠTUDENTOV FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE – RAZUMSKA ALI ČUSTVENA ODLOČITEV

VANJA ERČULJ

Namen prispevka

Namen prispevka je osvetliti percepcijo poklicev za varstvoslovce s strani študentov Fakultete za varnostne vede ter ugotoviti ali se za svojo poklicno pot odločajo racionalno, z zavedanjem svojih psihičnih in fizičnih sposobnosti ali emocionalno, zaradi všečnosti ali drugih afinitet poklica.

Metode

Univerzitetni študentje 3. letnika so v okviru predmeta Raziskovanje varnostnih pojavov izvedli 25 delno strukturiranih intervjujev na temo poklicnih preferenc. Navedli so možne poklice s področja varstvoslovja, opredelili znane prednosti in slabosti poklica, ključne veščine, ki so potrebne za opravljanje poklica ter ocenili privlačnost poklica. V naslednjem koraku so bile najpogostejše navedbe intervjuvancev zajete v anketi, v kateri so sodelovali študentje različnih stopenj in smeri študija. Ocenili so, v kolikšni meri so posamezne psihične in fizične lastnosti značilne za njih osebno, kakšne so lastnosti poklica, ki ga želijo opravljati, ter v kolikšni meri si želijo opravljati posamezen poklic.

Ugotovitve

Preliminarni rezultati kažejo, da so najbolj zaželeni poklici s področja varstvoslovja kriminalist, detektiv in forenzik. Po mnenju študentov je vsem trem poklicem skupno, da vključujejo boj proti kriminalu, so nevarni in nudijo dobre možnosti napredovanja. Vsak od poklicev ima tudi svoje specifične lastnosti. Preliminarna analiza kaže na delno prekrivanje psihičnih in fizičnih lastnosti, ki veljajo za študente s tistimi, ki naj bi jih poklic zahteval. To nakazuje na racionalno odločitev za bodoči poklic, a bodo zaključki jasnejši in bolj kredibilni po opravljeni analizi na celotnem vzorcu študentov ob koncu raziskave. Ti bodo predstavljeni na 19. dnevih varstvoslovja.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava nudi vpogled v poklicne preference študentov, njihovo percepcijo poklicev in deloma v proces odločanja za posamezen poklic. Omejitev raziskave je neslučajno vzorčenje ter direktno merjenje psihičnih in fizičnih lastnosti. Psihične in fizične lastnosti študentov bi bilo bolje meriti posredno, preko več trditvev, a bi to podaljšalo čas izpolnjevanja ankete in posledično zmanjšalo stopnjo odgovora pri študentih.

Praktična uporabnost

Rezultati so praktično uporabni za Karierni center in Alumni Fakultete za varnostne vede in se lahko uporabijo za bodoče delovanje ter prilagoditev vsebin povezanih s poklici, ki so študentom najbolj zanimivi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek osvetli percepcijo poklicev in ustreznost poklicne odločitve na podlagi kritične presoje lastnih psihičnih in fizičnih lastnosti, ki so za opravljanje izbranega poklica pomembne.

PRIMERJALNI PREGLED PRAVNE UREDITVE IN FISKALNE UČINKOVITOSTI REALIZIRANIH PREKRŠKOVNIH GLOB V DVEH NAJVEČJIH SLOVENSКИH MESTNIH OBČINAH TER V DRŽAVI

BOJAN TIČAR, SARA KANDOLF, MIHA DVOJMOČ

Namen prispevka

Z namenom prikaza dejanskega stanja prihodkov iz naslova glob in sankcioniranja prekrškov na lokalni ravni so avtorji analizirali letna poročila o delu Mestnega oziroma Medobčinskega redarstva dveh največjih mestnih občin v Sloveniji in podatke primerjali s poročilom o delu policije. Pri tem so se avtorji osredotočili na dve glavni področji predpisovanja prekrškovnih sankcij, ki sta varnost cestnega prometa ter varstvo javnega reda. Iz podatkov lahko sklepamo, ali občine prekrške prednostno sankcionirajo iz varnostnih razlogov, kar je ratio legis prekrškovne ureditve, ali dajejo prednost fiskalnim razlogom polnjenja občinskih proračunov.

Metode

Prispevek je pripravljen po metodah kvalitativne analize poročil, gramatikalne razlage veljavne ureditve (de lege lata analiza), kakor tudi teleološke razlage obsega pooblastil prekrškovnih organov v občinah (ratio legis analiza).

Ugotovitve

Ugotovitve kažejo, da se pristojnosti policije z dodajanjem pooblastil redarjem niso zmanjšale, saj kot je razvidno iz analiziranih podatkov, je policija še vedno glavni prekrškovni organ, ki v primerjavi z Mestnim oziroma Medobčinskim redarstvom učinkovito skrbi za javno varnost in red v državi.

Omejitve/uporabnost raziskave

V kolikor bi bila letna poročila o delu Mestnih oziroma Medobčinskih redarstev zapisana po enakem načelu za vse občine, bi bilo v prihodnje dobro opraviti podrobnejšo raziskavo o njihovem delu in podatke primerjati z delom policije kot glavnim prekrškovnem organom v državi.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Iz prispevka je razviden fiskalni pomen plačanih glob za analizirane občine v primerjavi s policijo. Prispevek je namenjen širši javnosti, saj opozarja na morda upravičen očitke občinam, da lahko prekrške predpisujejo iz razlogov polnjenja občinskega proračuna in ne zaradi zagotavljanja osnovnega namena – varnosti občanov.

VLOGA PREISKOVALNEGA NOVINARSTVA V VARNOSTNO-OBVEŠČEVALNI SKUPNOSTI

DARKO PRAŠIČEK

Namen prispevka

Preiskovalno novinarstvo, kot javni vir podatkov s konstruktivnim sodelovanjem pridobivanja podatkov in informacij iz javnih virov predstavlja pomemben vir za sprejemanje strateških odločitev varnostnih in obveščevalnih služb. Vpliv preiskovalnega novinarstva pri odkrivanju povezav med oblastjo in organiziranim kriminalom se kaže v umorih novinarjev in odstopih predstavnikov oblasti. Cilj raziskave je ugotoviti sodelovanje med preiskovalnimi novinarji in organi zagotavljanja varnosti ter obveščevalnimi službami v Republiki Sloveniji.

Metode

S študijem svetovne in domače literature, združenj preiskovalnih novinarjev in slovenske zakonodaje želimo ugotoviti stanje na področju sodelovanja preiskovalnih novinarjev pri zagotavljanju varnosti ter možnost ustanovitve obveščevalne skupnosti v Republiki Sloveniji z vključitvijo preiskovalnih novinarjev. Analiza odgovorov preiskovalnih novinarjev zbranih s strukturiranimi intervjuji in kvantitativno raziskavo, bo pripomogla k ugotavljanju načina zbiranja, uporabljanja ter posredovanja zbranih podatkov med organi zagotavljanja varnosti in državnimi obveščevalnimi službami.

Ugotovitve

Sodelovanje preiskovalnih novinarjev v obveščevalnem krogu je v Sloveniji še dokaj neraziskano področje in pomeni izziv za skupno sodelovanje ob morebitni ustanovitvi obveščevalne skupnosti Republike Slovenije.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava je omejena z relativno skromno obstoječo znanstveno in strokovno literaturo. Hkrati je omejena glede na pripravljenost sodelovanja preiskovalnih novinarjev.

Praktična uporabnost

Iz raziskave bo razvidno obstoječe stanje na tem področju, kar bo podlaga za nadaljnje raziskovanje in ugotavljanje dejanskih potreb za ustanovitev obveščevalne skupnosti Republike Slovenije.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Z opravljeno raziskavo bo predstavljen možen način za uspešnejše delovanje in razvoj obveščevalne dejavnosti s sodelovanjem preiskovalnega novinarstva.

MNENJE ŠTUDENTOV FAKULTETE ZA VARNOSTNE VEDE O ZASEBNIH VARNOSTNIKIH – PRIMERJAVA MED LETOMA 2003 IN 2017

DAVID ARMIČ, MATEVŽ BREN, ANDREJ SOTLAR

Namen prispevka

Glavni namen prispevka je ugotoviti, kakšno mnenje imajo študenti Fakultete za varnostne vede (FVV) o zasebnih varnostnikih in rezultate primerjati z letom 2003.

Metode

Podatke za raziskavo smo zbrali s pomočjo spletne ankete med študenti FVV. Za preverjanje hipotez o profesionalizmu in naravi dela zasebnih varnostnikov, ter primerjavi teh dveh lastnosti z anketo iz leta 2003, smo uporabili t-test, za preverjanje razlik med anketiranci o mnenju glede na spol in glede na izkušnje z zasebnimi varnostniki pa smo uporabili diskriminantno analizo.

Ugotovitve

Za leto 2017 smo s preverjanjem hipotez ugotovili, da študenti FVV menijo, da zasebni varnostniki svojega dela ne opravljajo zelo profesionalno, da ni razlike v mnenju med študenti in študentkami ter da imajo študenti s pozitivnimi izkušnjami z zasebnimi varnostniki boljše mnenje o njih kot tisti z negativnimi izkušnjami. V primerjavi z letom 2003 študenti FVV v letu 2017 zasebne varnostnike vidijo kot enako profesionalne in bolj cenijo njihovo delo.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava ponuja primerjavo med mnenjem študentov o zasebnih varnostnikih danes in leta 2003, vendar rezultatov zaradi specifičnih lastnosti populacije ne moremo posplošiti na celotno prebivalstvo Slovenije.

Praktična uporabnost

Ugotovitve prispevka so lahko koristne za zasebnovarnostna podjetja, ki ponujajo varovanje z varnostniki, saj lahko prepoznajo močne in šibke točke varnostnikov in glede na to uvajajo spremembe ter izboljšave pri svojem delovanju.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek poleg ugotavljanja trenutnega mnenja študentov FVV o zasebnih varnostnikih podaja tudi primerjavo mnenja z letom 2003, kar prikazuje enega izmed vidikov, ali se je zasebno varovanje v tem obdobju razvijalo v pravi smeri.

UGOTAVLJANJE KAZNIVEGA DEJANJA OŠKODOVANJA JAVNIH SREDSTEV S POMOČJO RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

DORA NAJRAJTER

Namen prispevka

Kaznivo dejanje oškodovanja javnih sredstev je bilo v Kazenski zakonik vneseno s spremembami, ki so začele veljati leta 2012. Pet let kasneje je sodne prakse na tem področju še vedno malo. Prispevek poskuša opozoriti na nekatere indice, ki jih je mogoče izluščiti iz javno dostopnih računovodskih izkazov in poslovnih poročil, ko gre za preiskovanje in odkrivanje kaznivih dejanj oškodovanja javnih sredstev.

Metode

Cilj prispevka je navesti vrste in pojavnne oblike ravnanj, ki imajo za posledico oškodovanje javnih sredstev. Pogostokrat se namreč dogaja, da so takšna dejanja na prvi pogled pravno brezhibna, še posebej, kadar so obravnavana sama zase. Ugotovitve o načinu izvedbe prikritih prevarantskih poti slonijo na javno objavljenih analizah računovodskih izkazov in poslovnih poročil, na rezultatih pravil logičnega sklepanja ter na proučevanju literature o prevarantskih ravnanjih.

Ugotovitve

Obstaja veliko znakov goljufivih ravnanj pri razpolaganju z javnimi sredstvi, vendar se z njimi nihče sistematično ne ukvarja. Večina postopkov se začne z anonimno prijavo kršitev, ko gre za notranje obračune zaposlenih v organizaciji. Najslabši nadzor je nad posrednimi uporabniki javnih sredstev.

Omejitve/uporabnost raziskave

Prispevek se omejuje na javno upravo, vendar izključuje državne organe, kjer je zaradi principa hierarhičnosti vendarle strožji nadzor nad razpolaganjem s sredstvi.

Praktična uporabnost

Ugotovitve in navedbe prispevka lahko služijo kot pomoč pri rudarjenju med kopico podatkov, ki nevesčemu očesu ne dajejo nobene informacije, ki bi sestavljala mozaik oškodovanja javnih sredstev. Ugotovitve prispevka so namenjene predvsem računovodskim, finančnim in davčnim nadzornikom, katerih prvenstvena naloga ni odkrivanje kaznivih dejanj, ampak večinoma vedno le ugotavljanje skladnosti s predpisi. V odsotnosti sistematičnega nadzora nad gospodarno uporabo javnih sredstev posrednih proračunskih uporabnikov, so ravno oni tisti, ki se največkrat srečajo s takšnimi podatki.

KORPORATIVNA VARNOST V KOMPLEKSNIH SYSTEMIH

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

INTEGRALNA KORPORATIVNA VARNOST – NEKAJ IZHODIŠČ

MIHA DVOJMOČ

Namen prispevka

Proučevanje in raziskovanje na področju varnosti se je v preteklosti nanašalo predvsem na posamezne pojavnosti oblike varnosti ter organizacije, ki so jo zagotavljale (npr. policija, zasebno varovanje, detektivska dejavnost, carina, pravosodna policija, tožilstvo idr.). V zadnjih letih je pozornost usmerjena v pluralno policijsko dejavnost, vse več strokovnjakov pa se ukvarja tudi s korporativno varnostjo. Namen prispevka je predstaviti nekatera izhodišča koncepta integralne korporativne varnosti, ki ga uspešna podjetja v Sloveniji že uveljavljajo, mnoga k vprašanju zagotavljanja varnosti še vedno pristopajo parcialno.

Metode

S pomočjo deskriptivne metode in sinteze pridobljenih ter obstoječih znanj smo analizirali in predstavili integralno korporativno varnost. Z analizo vsebine pisnih virov smo naredili pregled domače in tuje literature ter zakonov, ki so pomembni za področje obravnavane tematike.

Ugotovitve

Pregled literature kaže, da je področje integralne korporativne varnosti v Sloveniji premalo obravnavana dejavnost, čeprav je izredno pomembna za pravilno delovanje celotnega sistema v organizacijah. Ključno je že samo načrtovanje korporativne varnosti, posebno vlogo in odgovornost imajo varnostni menedžerji, varnostni načrt pa služi kot pokazatelj varnostne strategije. Preprečevanje škod in izgub ter dvigovanje kulture organizacije predstavljajo ene ključnih ciljev integralne korporativne varnosti. Potrebni so sistemski ukrepi, vključno z zavedanjem pomena integralne korporativne varnosti v vodstvih organizacij ter prenašanjem tega zavedanja preko motiviranja in izobraževanja ostalih zaposlenih. Posebnega pomena sta prenos dobre prakse v slovensko okolje ter teoretično in praktično razvijanje področja.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Zapolnitev vrzeli v raziskovanju integralne korporativne varnosti v Sloveniji z obravnavanjem in pregledom osnovnih konceptov, gradnikov ter predstavitev pomena, vloge in obsega, z namenom seznanjanja strokovne in splošne javnosti.

ZASEBNO VAROVANJE JE GOSPODARSKA DEJAVNOST

MILAN VAČOVNIK

Namen prispevka

Gospodarski subjekti lahko zasebno varovanje izvajajo kot komercialno dejavnost za naročnike na podlagi pogodbenega odnosa, lahko pa tudi kot nepridobitno varovanje za lastne potrebe, ki se ne sme opravljati na trgu. Prispevek se ukvarja z vprašanjem izbora ustreznega ponudnika zasebnega varovanja kakor tudi z odnosom med naročnikom in izvajalcem varovanjem.

Metode

Deskriptivna metoda, analiza zakonodaje in analiza stanja na tržišču zasebnega varovanja in korporativne varnosti.

Ugotovitve

Razlogi za odločitev za najem zunanjega izvajalca zasebnega varovanja se med organizacijami razlikujejo. Odvisni so od velikosti in dejavnosti, s katero se organizacija ukvarja, pri tem je pomembno, da se organizacija dobro zaveda vseh prednosti in slabosti, ki jih Outsourcing prinaša. Organizacije morajo biti še posebej pazljive pri izbiri izvajalca varovanja, saj mora njun odnos temeljiti na brezpogojnem medsebojnem zaupanju. Izvajalci zasebnega varovanja ugotavljajo, da primarni vzrok nezadovoljstva naročnikov z izvajalci varovanja izhaja iz težav pri izražanju svojih zahtev, pomanjkanja znanj, orodij in sredstev za analizo kakovosti storitev varovanja ter konkurence v zasebno varnostni dejavnosti, ki vzpodbuja naročnika k najemu izvajalca varovanja z najnižjo ceno.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek opozarja, da morata biti odločitev za oddajo storitev zasebnega varovanja zunanjemu izvajalcu in izbira najugodnejšega izvajalca v skladu s strategijo poslovanja vsakega naročnika posebej in njegovo krovno politiko varovanja. Najpomembnejši dejavnik pri zadovoljstvu naročnika z varovanjem predstavlja uravnotežena združitev kriterijev kakovosti in ugodne cene na osnovi analize prednosti/priložnosti in slabosti/tveganja, ki jih prinaša Outsourcing.

IZVAJANJE SISTEMA KORPORATIVNE VARNOSTI V POŠTI SLOVENIJE D. O. O.

ANDREJ MASLO

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti posebnosti upravljanja in delovanja sistema korporativne varnosti v Pošti Slovenije d. o. o., na katerega imajo vpliv številni dejavniki v poslovnem okolju Pošte Slovenije kot tudi znotraj nje.

Metode

Uporabljene so bile opisna metoda, metode analize, študija primera in diskusije.

Ugotovitve

Pošta Slovenije je izvajalec univerzalne poštne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije, poleg tega pa uresničuje še vlogo najpomembnejšega izvajalca poštne in z njimi povezanih finančnih ter logističnih storitev ter vlogo pomembnega izvajalca informacijskih storitev. Geografska razpršenost, kompleksnost, specifičnost in raznovrstnost dejavnosti, ki se izvajajo v Pošti Slovenije, pomembno določajo organizacijo sistema korporativne varnosti, njegovo upravljanje, kakor tudi izbor ukrepov in mehanizmov za učinkovito obvladovanje varnostnih tveganj v podjetju.

Omejitve/uporabnost raziskave

V prispevku so predstavljene izkušnje, ki jih ima Pošta Slovenije, pri obvladovanju širokega spektra varnostnih tveganj.

Praktična uporabnost

Na Pošti Slovenije se v okviru sistema korporativne varnosti izvajajo različni ukrepi in mehanizmi, ki so uporabni tudi za druge gospodarske subjekte, še posebej tiste, ki se ukvarjajo s pošto, kurirsko in finančno dejavnostjo, logističnimi storitvami ter storitvami na področju informacijskih tehnologij.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek predstavlja različne vidike izvajanja varnostne funkcije v sklopu sistema korporativne varnosti, ki so edinstveni v slovenskem prostoru, saj so ukrepi in mehanizmi, ki jih implementira Pošta Slovenije, razviti na podlagi specifičnih varnostnih potreb in rezultat lastnih znanj ter izkušenj podjetja.

IZVAJANJE SISTEMA KORPORATIVNE VARNOSTI V HOLDINGU SLOVENSKE ŽELEZNICE, D. O. O.

DRAGUTIN MATE

Namen prispevka:

V prispevku je predstavljen holding Slovenskih železnic (SŽ) z odvisnimi družbami, umeščenost sistema korporativne varnosti v sistem holdinga ter varnostni izzivi, s katerimi se korporativna varnost Slovenske železnic sooča na nacionalnem in širšem regionalnem nivoju.

Metode

V prispevku so bile uporabljene klasične kvalitativne in kvantitativne analitične metode ter študija primera.

Ugotovitve

Holding Slovenskih železnic je izvajalec potniškega in tovornega prometa ter vzdrževalec železniške infrastrukture v Sloveniji. V okviru mednarodnega železniškega prometa je pomemben člen pri zagotavljanju železniških storitev na X. in V. železniškem koridorju. Zaradi razvejanega železniškega omrežja po državi, zaostrovanja varnostno-političnih razmer na Bližnjem vzhodu, umeščenosti SŽ v sistem nacionalne kritične infrastrukture in obveznosti na področju obrambnih zadev ter zaščite in reševanja, se sistem korporativne varnosti sooča s številnimi varnostnimi izzivi pri zagotavljanju varnosti železniške infrastrukture, prometa in potnikov.

Omejitve/uporabnost raziskave

Železniško omrežje predstavlja zelo kompleksen sistem v katerem je nemogoče zagotoviti raven varnosti, ki bi bila primerljiva z letalskim ali ladijskim prometom.

Praktična uporabnost

Prispevek predstavlja umeščenost korporativne varnosti v holdingu SŽ, njegove izkušnje z obvladovanjem varnostnih tveganj, sodelovanje z nacionalnimi institucijami pri obvladovanju migrantske problematike ter sodelovanje z mednarodnimi železniškimi in varnostnimi družbami.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek predstavlja sistem korporativne varnosti v holdingu Slovenskih železnic, varnostne izzive pri zagotavljanju fizičnega in tehničnega varovanja, obvladovanja notranjih tveganj, informacijske varnosti, varnosti v prometu itd. Predstavljena je tudi vpetost SŽ v nacionalno in mednarodno okolje pri zagotavljanju vseh vidikov zagotavljanja varnosti v železniškem prometu.

NAVTIČNA VARNOST NA MORJU IN V PRISTANIŠČU

MARKO PERKOVIČ, PETER VIDMAR

Namen prispevka

Prispevek predstavlja trenutno stopnjo ogroženosti slovenske obale in pristanišča ter predlaga ukrepe za zniževanje tveganj v pomorstvu.

Metode

Uporabljene so kvantitativne metode raziskovanja, predvsem zbiranje podatkov iz različnih virov, kot so sistemi daljinskega nadzora in opazovanja prometa, kateremu sledi obdelava, analiza in interpretacija podatkov. Uporabljen je tudi kvalitativni pristop in metoda strokovne ocene, tj. delfi metoda pridobivanja skupinskega konsenza skupine strokovnjakov.

Ugotovitve

Trčenje tankerja z drugo ladjo ali z obalo, nasedanje tankerjev in požar so običajno scenariji, ki jih skozi varnostne analize ladijskega prometa obravnavajo raziskovalci in načrtovalci pristanišč, plovnih poti, terminalov in služb za nadzor prometa. V omenjenih scenarijih lahko pride do iztekanja večje količine nafte, naftnih derivatov ali drugih kemikalij. V primeru izredno občutljivega območja Tržaškega zaliva je že količina pogonskega goriva, ki se nahaja v rezervoarju manjše ladje lahko katastrofalna. Uporabljeni raziskovalni metodi podajata relativno visoko oceno tveganja, zato so nujno potrebna vlaganja za izboljšanje varnosti na morju in v pristanišču, še posebej ob upoštevanju stopnje prometne obremenitve na morju v zadnjih letih.

Omejitve/uporabnost raziskave

Ocene tveganja so uporabne tako za pomorsko administracijo, kot tudi za druge deležnike v pomorskem prostoru (Luka Koper, Civilna zaščita, Pomorska policija, službe varovanja morja ...).

Praktična uporabnost

Na podlagi ugotovitev lahko posamezne pristojne službe nabavijo potrebno opremo in uvedejo postopke za izboljšanje varnosti na morju.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Gre za prvi strokovno-znanstveni prispevek, ki predstavlja splošno navtično varnost in oceno tveganja za nesreče v pomorstvu v slovenskih vodah. Uporaben je za razumevanje varnosti na morju in sprejemanje ukrepov za zniževanje tveganj.

ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI V PRISTANIŠČU KOPER

BORIS KANKARAŠ

Namen prispevka

Namen prispevka je predstaviti pristanišče Koper z vidika njegovih posebnosti, kompleksnosti in dinamike, kar predstavlja poseben izziv pri zagotavljanju njegove varnosti.

Metode

Uporabljene so bile metode deskripcije, analize, komparacije, študija primera in diskusije.

Ugotovitve

Pristanišče je stičišče treh transportnih poti (morskih, cestnih in železniških) različnih vrst blaga. Pri izvajanju pretovornih dejavnosti in skladiščenja je vključenih veliko različnih deležnikov, ki skrbijo, da logistično-transportna dejavnost poteka hitro in brez motenj. Za logistično-transportno dejavnost sta značilna kompleksnost in visoka dinamika, ki sta izpostavljena velikemu številu tveganj. Za nemoteno delovanje celotnega sistema je potreben učinkovit varnostni sistem, ki ta tveganja obvladuje.

Omejitve/uporabnost raziskave

Pristanišče Koper je objekt, ki ima svoje posebnosti in je z vidika varovanja življenja ljudi in premoženja v slovenskem prostoru edinstven.

Praktična uporabnost

Rešitve iz pristanišča Koper so uporabne na področju varovanja pristanišč, marin in druge pomorske infrastrukture, kakor tudi drugih kompleksnih poslovno-infrastrukturnih sistemov, zlasti tistih, ki se ukvarjajo s transportno logistično dejavnostjo.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Pristanišče Koper je edino slovensko mednarodno tovarno (in potniško) pristanišče. Dosedanji prispevki so obravnavali bodisi posamezne vidike varnosti (npr. organizacija varovanja, zaščita in reševanje ipd.) ali pa varnost pristanišča na splošno. Pričujoči prispevek celovito predstavlja različne vidike izvajanja varnostne funkcije v izrazito kompleksnem poslovnem sistemu, kakršen je Luka Koper.

GLAVNI POKROVITELJ KONFERENCE

LUKA KOPER

Port of Koper

ZLATI SPONZOR

SREBRNI SPONZOR

BRONASTI SPONZORJ

AMZS

Univerza v Mariboru
Fakulteta za varnostne vede
Kotnikova 8
1000 Ljubljana